

SVĚTLO

30. ČÍSLO / XI. ROČNÍK

8 Kč (12Sk)

27. ČERVENCE 2003

Z obsahu:

Modlitba v nesnázích

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
9. července 2003
- strana 2 -

Zázrak v Chartúmu

Praktikující muslimka ze
Súdánu otevřela cestu
ke svatořečení Daniela
Comboniho
- strana 4 -

Růženec a světci Církve

Stefano Maria Manelli -
pokračování
- strana 6 -

Wojtyla z pohledu KGB

Dokončení
z minulého čísla
- strana 7 -

Skončilo první zasedání

Plenárního sněmu
katolické církve ČR
- strana 9 -

Leonardo Mondadori a jeho poklad

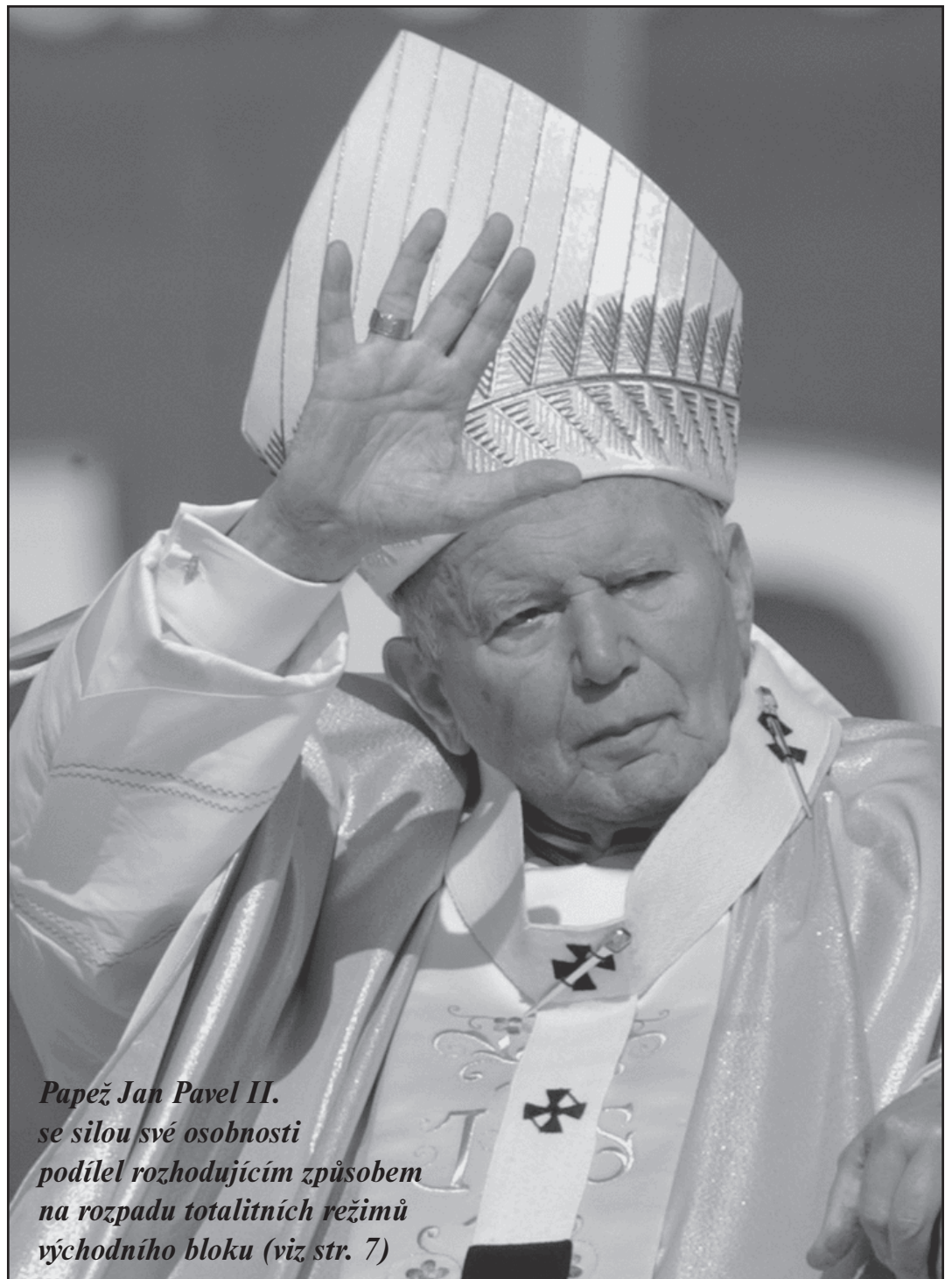
- strana 10 -

Pakt s Hadem

Massimo Borghesi
- strana 12 -

Ve jménu jakých principů jsou trestány oběti války?

Rozhovor
s Mons. F. Komaricou,
biskupem z Banja Luky
- strana 15 -

*Papež Jan Pavel II.
se silou své osobnosti
podílel rozhodujícím způsobem
na rozpadu totalitních režimů
východního bloku (viz str. 7)*

Modlitba v nesnázích

Byl přednesen žalm 142, poslední ze sedmera proseb tzv. „kajících žalmů“, které jsou rozmístěny v Žaltáři (srov. Ž 6; 31; 37; 50; 101; 129; 142). Křesťanská tradice je všechny používá k tomu, aby prosila Pána o odpuštění hříchů. Text, který chceme dnes promyslet, byl obzvláště drahý svatému Pavlu, který z něho vyvozoval radikální hříšnost každé lidské bytosti: *Nikdo z živých není před tebou spravedlivý* (v. 2). Tuto větu vyjímá apoštol jako základ svého učení o hříchu a o milosti (srov. Gal 2,16; Řím 3,20).

Liturgie chval nám tuto prosbu předkládá jako návrh věrnosti a prosby o Boží pomoc na začátku dne. Žalm nás totiž vede, abychom řekli Bohu: *Dej, ať záhy dojdou tvé milosti, vždyť v tebe doufám* (Ž 142,8).

Pokorné vědomí vlastní hříšnosti

Žalm začíná intenzivní a naléhavou prosbou, adresovanou Bohu, který je věrný slibům záchrany, kterou nabídl svému lidu (srov. v. 1). Prosebník uznává, že nemá zásluh, které by byly něco platné, a proto pokorně žádá Boha, aby s ním nejednal jako soudce (srov. v. 2).

Pak líčí dramatickou situaci, blízkou smrtelné úzkosti, kdy člověk rozvažuje: nepřítel, který představuje zlo v dějinách a ve světě, ho přivedl až na sám práh smrti. Hle, padl do prachu země, který je již obrazem hrobu; jsou zde temnoty, které jsou popřením světla, toho znamení božského života. A konečně – jsou zde mrtví z dávných dob (srov. v. 2) a jemu se zdá, že je kladen mezi ně.

Sám život Žalmisty je zpuštěný: nedostává se mu dechu a jeho srdce se jeví jako kus ledu, neschopné dále tlouci (srov. v. 4). Věřícímu, sraženému k zemi a pošlapanému, zbývají volné již jen ruce, které se zvedají k nebi v gestu, jež je současně

prosbou o pomoc a hledáním opory (srov. v. 6). Myšlenka totiž zalétá do minulosti, ve které Bůh konal divy (srov. v. 5).

Tato jiskra naděje rozpouští led utrpení a zkoušky, do kterých se prosebník cítí ponořen (srov. v. 7). Napětí sice zůstává nadále silné; ale paprsek světla jeho lásku, která nás přivádí ke spáse a k plnosti života. Není-li doprovázena velkou touhou po učenlivosti vůči Bohu, není důvěra v něho věrohodná.

Modlitba důvěry v krajní nouzi

Ta se otevírá novou naléhavou prosbou. Věřící, který cítí, jako by mu prechal život, vrhá k Bohu svůj výkřik: *Rychle mě vyslyš, Hospodine, neboť můj duch malátní. Zajisté, boji se, že Bůh před ním skryl svou tvář, že se vzdálil, opustil svého tvora a nechal ho samotného.*

Zmizení Boží tváře uvrhne člověka do opuštěnosti, dokonce do samotné smrti, protože Hospodin je pramen života. Právě v tomto druhu krajní mize vykvétá důvěra v Boha, který neopouští. Prosebník znásobuje své prosby a dokládá je vyznáním důvěry v Hospodina: *vždyť v tebe doufám..., k tobě zvedám svou duši..., k tobě se utíkám..., ty jsi můj Bůh.* (srov. v. 11). Ale předkládá opakovaně jinou žá-

lost, která poukazuje na hlubokou duchovní aspiraci: *pouč mě, abych konal tvou vůli, vždyť ty jsi můj Bůh* (v. 10; srov. v. 8b.10b.). Tuto obdivuhodnou žádost si musíme osvojit. Musíme pochopit, že našim největším dobrem je jednota naší vůle s vůlí našeho nebeského Otce, protože jen tak můžeme přijímat všechnu jeho lásku, která nás přivádí ke spáse a k plnosti života. Není-li doprovázena velkou touhou po učenlivosti vůči Bohu, není důvěra v něho věrohodná.

Sjednocení s vůlí Otce

Prosebník si je toho vědom a vyjadřuje proto tuto touhu. Ta je tedy pravým a vlastním

vyznáním důvěry v Boha spasitele, který vytrhuje z úzkosti a vrací chuť k životu ve jménu své spravedlnosti, tedy ve jménu své láskyplné a spasitelné věrnosti (srov. v. 11). Ať už se do staví situace jakkoliv skličující,

modlitba ústí v naději, v radost a ve světlo, a to díky upřímnému přilnutí k Bohu a k jeho vůli, která je vůlí lásky. Toto je síla modlitby, která plodí život a spásu.

S pohledem na budoucí slávu

S pohledem upřeným k ranímu světlu milosti (srov. v. 8) popisuje svatý Řehoř Veliký ve svém komentáři ke kajícím žalmům takto úsvit naděje a radosti: „Den je ozáren oním pravým sluncem, které nezná západu, které mraky nemohou zatemnit a které mlha nezastíní... Až se zjeví Kristus, náš život, a začneme vidět Boha otevřeným pohledem, prchne každý mrak

temnot, zmizí dým nevědomosti, protrhne se mlha pokušení... To bude den světlý a zářivý, připravený pro všechny vyvolené Tím, který přemohl moc temnot a přenesl nás do království svého milovaného Syna.

To ráno onoho dne je budoucí vzkříšení... Onoho jitra zazáří štěstí spravedlivých, zjeví se sláva, bude vidět jasot, až Bůh setře každou slzu z očí svatých, až jako poslední bude zničena smrt, až spravedliví budou zářit jako slunce v Otcově království. Onoho rána dá Pán zakusit své milosrdenství..., až řekne: *Pojďte, požehnaní mého Otce* (Mt 25,34). Tehdy se projeví Boží milosrdenství, které v současném životě není lidská mysl schopna pochopit. Pán totiž pro ty, kteří ho milují, připravil, co oko nevidělo, ucho neslyšelo a do lidského srdce nevstoupilo“ (PL 79, s. 649–650).

Bolletino Vaticano 9. 7. 2003
Mezititulky redakce Světla

EDITORIAL

Hlasování o vstupu Česka do Evropské unie rozdělilo české katolíky na dva tábory, jejichž příznivci s použitím nejrůznějších argumentů nesmiřitelně vyčítají jedni druhým, že nepostupovali správně. K nejpádnejším důvodům proti připojení patří poukazy na postoj Bruselu, který trvá na odmítání křesťanských hodnot, podporuje zákonodárství a projekty, které jsou v rozporu s učením katolické církve. Odpůrci vstupu do EU jsou toho názoru, jako bychom svým připojením k sjednocené Ev-

ropě schvalovali automaticky všechno to nežádoucí novopohanství, které se v ní rozmáhá, zatímco se sluší dát jasně najevo, že my s tím nechceme mít nic společného. Bohužel, na takový náš protest by nám mohla EU odpovědět známým rčením: Lékaři, uzdrav sám sebe! Co nám pomůže vyhnout se Evropě, když naše země zabředla do zcela stejného liberálně pohanského marasmu, jaký vyčítáme Evropě. Nejsme na tom ve skutečnosti s uznáváním křesťanských

Pokračování na str. 17

Pánova hostina

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

*Kde nakoupíme chleba,
aby se všichni najedli?*

Chceš-li dnes vyhledat Pána, připoj se k těm zástupům, které za ním odevšad přicházejí. Najdeš ho ve společnosti tisícíhlavého zástupu. Podle evangelistova odhadu přesahuje jejich počet deset tisíc. Co způsobilo, že se tu sešlo tak velké množství? Mnozí z nich byli osobně svědky jeho kázání a jeho divů. Jiní se o nich jen doslechli a rádi by sami spatřili a uslyšeli velkého proroka, jehož pověst se tak šíří. Jsou tu i poutníci, kteří směřují do Jeruzaléma na svátky a dovídají se o Ježíši díky těm, kteří si radost ze setkání s ním nenechávají pro sebe a stali se tak spontánně jeho zvěstovateli. Můžeš tu pozorovat, jak dobré ovoce takový apoštolát přináší. Nemáš také kolem sebe mnoho těch, které bys měl přivést k Pánu?

To, co nejvíce na všechny zapůsobilo, jsou dobrodiní, která Ježíš prokázal nesčetným trpícím, strádajícím a sužovaným od zlých duchů. Skutky milosrdenství jsou opravdu tím nejpůsobivějším kázáním, neboť jsou to výmluvná *znamení* nekonečné Boží dobroty a Boží moci. Zástupy jsou tímto divotvůrcem z Nazareta tak uchváceny, že váží za ním dalekou cestu na osamělé a opuštěné místo, protože chtějí slyšet jeho slova, a ani přitom nedbají o svůj pokrm a o své pohodlí.

Pán za tímto tisícíhlavým davem vidí nekonečné zástupy všech těch, kteří *jsou jako ovce bez pastýře*⁽¹⁾. Promluví k nim dnes mimořádným způsobem o nesmírné Boží lásce k lidem. Předmětem jeho pozornosti a péče budou dnes nejen nemocní a posedlí. Kdo pro Pána obětuje ze svého pohodlí, bude mnohonásobně odměněn. Nikdo z těch, kteří ho zde vyhledali, neodejde neobdarován. Dnes se mají názorně přesvědčit, že všechno ostatní bude přidáno těm, kteří hledají Boží království.

Ale i ti, kteří za ním přišli z pouhé zvědavosti, budou dnes jeho hosty. Přišli za ním i s nouzí své duše, kterou si zatím ani neuvědomují. Boží pomoc je tím potřebnější, čím více se lidské možnosti ocitají v koncích. Čím větší je potřeba strádajících, tím něžnější je Pánova péče a starostlivost. Tomuto zástupu se nakonec dostane v hojnosti i toho, co nehledal a oč ani neprosil.

Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli? Jak uskutečnit, co se jeví nemožné? Kde vzít něco, když zde není nic? Je tu *pět chlebů a dvě ryby*, ale co znamená taková trocha pro tak velké množství lidí? Jak učinit z nedostat-

ku hojnost? Právě tomu tě chce Ježíš dnes naučit. To, co zde dává Pánu k dispozici *jeden chlapec*, je více než pět chlebů a dvě ryby. Je to všechno, co má, a vzdává se toho, protože slyší, že Pán to potřebuje. Jako by tušil, že kdo dá Pánu své všechno, nejen že o nic nepřijde, ale ještě obohatí mnohé.

Ježíš ti tu názorně předestírá tajemství **malých duší**, které s láskou a ochotou dávají Pánu k dispozici svou trošku, aby tím sytil v hojnosti své dobrotivé moci početné zástupy. Proto touží po každé tvé sebemenší oběti, aby ji mohl *zázračně rozmnožit* pro početné zástupy, které strádají hladem. Ten, který proměnil v Káně vodu ve víno, mohl proměnit kamení v chléb nebo svolat manu z nebe, a přece raději bere za vděk tím, co mu dá člověk k dispozici.

Zapoj se do rozdělení pozeňnaného pokrmu, abys viděl na vlastní oči, jak každý z těch deseti tisíc, kteří tu usedli do trávy k velké hostině, dostává, kolik chce, od Pána, který *otevívá svou ruku a sytí všechny s laskavostí*⁽²⁾. Nic z toho, co dostává z Boží štědrosti jeden, nemůže chybět druhému. Až budeš pomáhat apoštolům při sběru zbylých nalámaných chlebů, přesvědčíš se, že spíše než pokrmu může pochybět hostů, které Pán tak štědře sytí.

Sbírej pečlivě zbylé úlomky. Hojnost znamená plýtvání. Zamyšl se, koho bys mohl zavolat k těm dvanácti košům, aby *nic nepřišlo nazmar*. Vylož jim, že tu jde o více než o zbylé úlomky. Snaž se, aby viděli dále, než vidí tento spokojený zástup, který zůstává u svého nasycení a nevnímá *velké znamení*. Spokojuje se s vidinou pozemského *krále*. Ježíšův záměr nasytit všechny přítomné je však více než jen projev pozemské starostlivosti. Toto lámání chleba je **znaméním vzájemnosti a společenství**, které je vstupem k velkému tajemství **společenství s Bohem**.

Je mnoho těch, kteří trpí horším než tělesným hladem, protože odmítají Lásku, která by je tak ráda nasýtla. Jestliže nasýtla tak mnohé z toho mála, co přinesl a dal jeden chlapec, jaká hostina vzejde z toho, když Pán bude žehnat a rozdělovat z daru, kterým je ON sám?

At tě chválí, Pane, všechna tvoje díla, at tě tvoji zbožní velebí, at vypravují o slávě tvého království, at mluví o tvé síle!⁽³⁾ Žalmista ti tu jasně ukazuje, co je tvým úkolem: máš všem zvěstovat, že *opravdu to je ten Prorok, který má přijít na svět*.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Mk 6,34; ⁽²⁾ srov. žalm 145;

⁽³⁾ tamt.

Liturgická čtení

1. čtení - 2 Král 4,42-44

Nějaký člověk přišel z Bál Šališa a přinesl v chlebníku Božimu muži (Elizeovi) chléb z prvotin, dvacet ječných chlebů a jídlo z rozdrčených čerstvých zrn. Elizeus řekl (svému služebníkovi): „Dej to lidem, ať se najedí!“ Služebník mu odpověděl: „Jak mám tohle dát stovce lidí?“ Elizeus řekl: „Dej to lidem, ať se najedí, neboť tak praví Hospodin: Budou jíst, a ještě zbyde.“ Dal jim to tedy, najedli se, a ještě zbylo podle Hospodinova slova.

2. čtení - Ef 4,1-6

Bratři! Povzbuzuji vás já, vězněný pro Pána: Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali: buďte přitom všestranně pokorní, mírní a trpěliví; snažte se navzájem v lásce a horlivě se snažte zachovávat jednotu ve smýšlení, spojení poutem pokoje. Jen jedno je (ono tajemné) tělo, jen jeden Duch a stejně tak jen jedno vytoužené dobro, ke kterému jste byli povoláni. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest. Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, proniká všechny a je ve všech.

Evangelium - Jan 6,1-15

Ježíš odešel na druhou stranu moře Galilejského neboli Tiberiadského. Šel za ním velký zástup, protože viděli znamení, která konal na nemocných. Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. Bylo krátce před židovskými velikonočními svátky. Když Ježíš pozdvihl oči a uviděl, jak k němu přichází velký zástup, řekl Filipovi: „Kde nakoupíme chleba, aby se ti lidé najedli?“ To však řekl, aby ho zkoušel, protože sám dobře věděl, co chce udělat. Filip mu odpověděl: „Za dvě stě denárů chleba jim nestačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ Jeden z jeho učedníků - Ondřej, bratr Šimona Petra - mu řekl: „Je tu jeden chlapec, ten má pět ječných chlebů a dvě ryby. Ale co to je pro tolik lidí?“ Ježíš řekl: „Postarejte se, ať se lidé posadí!“ Bylo pak na tom místě mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. Potom Ježíš vzal chleby, vzdal díky a rozdělil je sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl. Když se najedli, řekl učedníkům: „Seberte zbylé kousky, aby nepřišlo nic nazmar!“ Sebrali je tedy, a bylo to plných dvanáct košů kousků, které po jídle zbyly z pěti ječných chlebů. Když lidé viděli znamení, které udělal, říkali: „To je jistě ten Prorok, který má přijít na svět!“ Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho prohlásili za krále. Proto se zase odebral na horu, úplně sám.

Zázrak v Chartúmu

Praktikující muslimka ze Súdánu otevřela cestu ke svatořečení Daniela Comboniho

Akta procesu svatořečení hovoří jasnou řečí. Praktikující muslimská žena umožnila svatořečení apoštola Afriky Daniela Comboniho. Rada teologů kongregace pro svatořečení nemá nejmenších pochybností. Zázrak, který potkal tuto ženu, se stal na přímluvu Daniela Comboniho, který bude 5. října svatořečen. Ta žena se jmenuje Lubna Abdez Azizová. Má 38 let, je matkou pěti dětí a žije v Súdánu, africkém státě, ve kterém platí právo šaria, islámský zákon. Tento zákon nese spoluvinu na propuknutí krvavé občanské války mezi arabizovaným severem a jihem této sužované země. Ale Chartúm, hlavní město Súdánu, je také centrem působení Daniela Comboniho, jednoho z největších misionářů poslední doby. V tomto městě se jeho život skončil 10. října 1881, kdy podlehl horečce a přemíře námahy; život, který celý věnoval africkým národům. Daniel Comboni, *mutran es sudan*, „Otec černých“, jak ho všude nazývali, byl prvním biskupem v Chartúmu (viz Světlo 14/2003 str. 4). Byl prvním, kdo v tomto odlehlejší a obtížném koutu světa vybudoval pevné misijní body a otevřel tak cestu pro evangelizaci kontinentu. A byl také první, který s odvahou na tehdejší dobu neobvyklou uvedl do střední Afriky řeholní sestry. Comboni neúnavně obviňoval s jednoznačnou ostrostí mocné Evropany z obchodu s otroky, za jejichž osvobození bojoval. Neváhal uzavřít přátelství s tureckým velkým pašou a s muftím této oblasti, a to všechno po velmi realistickém zhodnocení společenské situace. Jeho tělesné ostatky odpočívají ještě dnes pod velkou budovou, která je sídlem chartúmské vlády. Zde se kdysi nacházela první křes-

tánská misie, kterou Comboni založil. Jeho podobiznu s turbanem na hlavě je možno najít ve školách Comboniho misionářů, které navštěvují převážně muslimské děti, stejně jako v char-

Mons. Daniel Comboni

túmské nemocnici Panny Marie. Ale vraťme se k našemu příběhu.

Kronika zázraku

11. listopadu 1997 byla do nemocnice Panny Marie přivezena Lubna Abdel Azizová. Byla ve vysokém stupni těhotenství a její páté dítě přivedli na svět císařským řezem. Dítěti se dařilo dobře, ale stav matky se očividně zhoršoval: večer se zdálo, že její život je vážně ohrožen. „Těžké krvácení z přebytku placenty,“ zněl lékařský nálezn. Pokusili se dvěma operacemi přivést krvácení pod kontrolu. Ale ihned po druhé operaci museli lékaři konstatovat, že krev dále uniká a ani transfuze pacientce nepomohly. Podle lékařské terminologie došlo k „široce rozvětvené intravaskulární krevní sraženině a fibrinolýze“, nezvratnému šoku, který má za následek srdeční kolaps a plicní edém. Jinak řečeno – nedá se už nic dělat. Lé-

kařská diagnóza nedávala žádnou naději. Pacientce zbývalo už jen velmi málo času. Lékařská dokumentace je velmi přesně zaznamenána a prostudovala ji rada lékařů Kongregace pro svatořečení. V *Positio* jsou však zahrnuta nejen stanoviska lékařů, ale také otázky a odpovědi, které byly položeny ošetřujícím sestram.

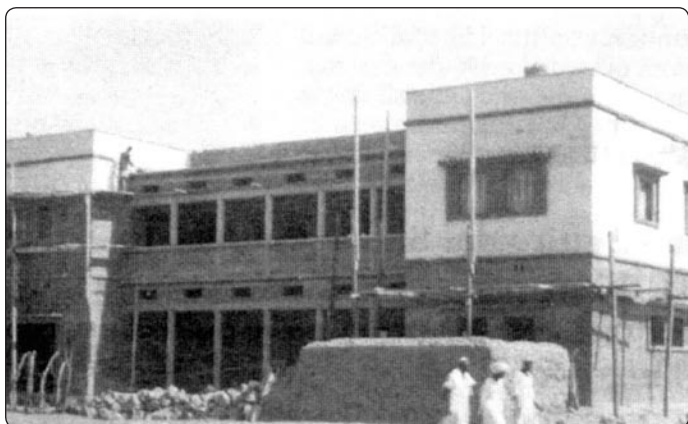
Sestra Maria Bianca Benatelliiová, vrchní sestra jednotky intenzivní péče, svědčí: „Ve dvě hodiny odpoledne byla žena znovu převezena na operační sál, kde měla být odstraněna příčina krvácení. Ale krev nebylo možno zastavit. Z nouze byla nemocná dána i krev, která nebyla čerstvá a nebyla kontrolována proti AIDS. Jejím manželovi se podařilo zajistit dvě ampule fibrogenu, léku pro zastavení krvácení, ale ani to nic nepomohlo. Lékaři se shromáždili u lůžka pacientky a jednohlasný soud zněl: beznadějný.“

„Kdy jste se začali modlit za uzdravení pacientky?“ zeptali se sestry při jejím svědectví v rámci procesu svatořečení. „Žena prosila stále o pomoc. Pojal mě velký soucit s touto matkou, která umírala a zanechávala po sobě pět dětí. Kdyby byla křesťankou,

zavolaly bychom kněze, aby jí udělil svátosti, společně s ní bychom se modlily a řekly jí, aby se svěřila Srdci Ježíšovu a někte- rému světci, ale byla to muslimka. A tu mi přišel na mysl Mons. Comboni. On byl jediný, kterého jsem jí mohla jmenovat. Zde v Súdánu ho zná každý, i muslimové. Apelovala jsem na něho a vložila matku do jeho náruče: „Nikdo kromě tebe nemůže pomoci, nedá se už nic dělat, my nemůžeme nic dělat... Ale ty, ty to můžeš, pomoz jí! Je to žena ze Súdánu, tvé země, muslimka. Ty jsi pro jejich dobro tolik udělal, milovals je. Nemají snad ve tvém srdci zvláštní místo? Zachraň ji, nedej jí zamřít!“ Obrátila jsem se k vedle stojící sestře a řekla jí: „Modleme se spolu k otci Combonimu, aby této ženě zachránil život.“ Rychle jsem přinesla obraz Comboniho a cestou zpět do pokoje nemocné jsem ho prosila, aby mi vnukl, co mám této ženě říct. Když jsem opět stála před ní, sklonila jsem se k ní a řekla: „Lubno, lékaři říkají, že tvůj stav je velmi kritický. Lubno, znáš Comboniho? Jestli proti tomu nic nemáš, svěříme tě jemu.“ Ona se zeptala: „Je to ten, který postavil v Chartúmu školy?“ „Ano,“ odpověděla jsem jí. „Ale on je také Boží přítel, a protože je Bohu blízko, dosáhne více než my všichni dohromady. Chceš, abych ti tu nechala jeho fotografii?“ Souhlasila a také je-

Chartúm v době Comboniho

Comboniho nemocnice

jí matka, muslimka, která seděla v nohách lůžka, dala k tomu příkypnutím souhlas. Položila jsem Comboniho obrázek na polštář nemocné. Obličejem k ní, aby se na něho mohla dívat. A když jsem to udělala, dávala jsem se na obraz a tichým hlasem jsem mu řekla: „Neudělej nám ostudu...“

Sestra Silvana Orlanda la Mara, jiná nemocniční sestra, vypověděla při procesu: „Pacientka ztratila vědomí. Srdeční tep byl sotva patrný. Pak přišel do pokoje její muž. Měl na ruce jedno dítě. Lékaři mu vysvětlili, že stav ženy je beznadějný. Tu vzal dítě do náruče, přišel za mnou a řekl: ‚Sestro, modlete se k vašemu Bohu za matku tohoto dítěte.‘ Odpověděla jsem taktně: ‚Nemáte-li nic proti tomu, rády to uděláme skrze otce Comboniho.‘ On věděl, kdo je Comboni, nemusela jsem nic dodávat. ‚Ne, nemám nic proti tomu, byl to velký člověk,‘ zněla jeho odpověď.“ A tak se začaly všechny misionářky modlit za uzdravení ženy na přímlovu otce Daniela Comboniho. Také katolický lékař, který Lubnu operoval, a tři koptičtí pomocníci šli se sestrami do nemocniční kaple, aby se zde modlili.

Proti všemu očekávání žena nezemřela, nýbrž přežila celou noc. Lékaři byli ráno nesmírně udiveni, když ji našli na živu. Nezemřela ani poté, co ji v jejím beznadějném stavu potřebí operovali. K překvapení lékařů nabyla žena vědomí a ve

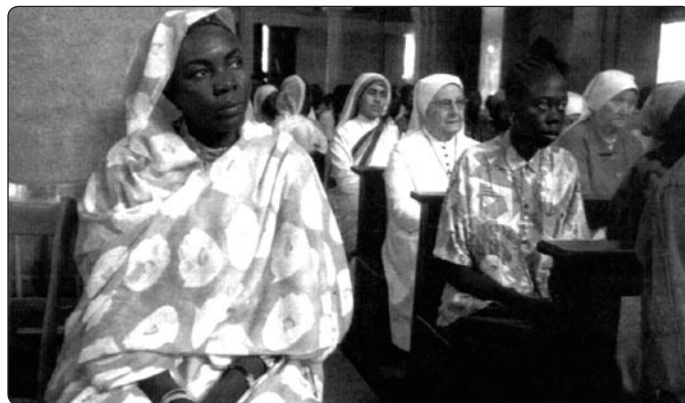
velmi krátké době se zotavila. Opravdu, již za několik málo dní mohla být propuštěna. Také dva muslimští lékaři ženu později vyšetřili a jejich dobrozdání je součástí aktů svatořečení.

„Všichni se divili tomu, že tato smrti zasvěcená žena se vrátila k životu,“ vypovídá sestra Bianca Garasciová. „Nebylo nikoho, kdo by nebyl toho názoru, že se zde jedná o případ, pro který není žádné vysvětlení, o zázrak.“ „Když jsem viděla, že Lubna se zcela zotavila,“ pokračuje sestra Maria Bianca Benatelliová, „řekla jsem jí: ‚Vidíš, Bůh tě miluje, Comboni ti pomohl. Mnoho jsme se za tebe modlili. Jsi stále matkou pěti dětí, kdo by se o ně mohl postarat lépe než ty sama.‘“

S velkým taktem

„Náhlé, úplné a trvalé uzdravení bez následků jakéhokoliv druhu, z vědeckého hlediska nevysvětlitelné,“ tak zněl jednohlasný soud lékařské komise

Věřící na mši svaté

z 11. dubna 2002. A 6. září téhož roku bylo zázračné uzdravení na přímlovu Daniela Comboniho uznáno také radou teologů. Takový výjimečný případ uzdravení muslimské ženy Kongregace pro svatořečení ještě nikdy neprojednávala. Ve zveřejněném dekretu chtěl obhájce víry v kongregaci zdůraznit, „jak prozřetelnostně významný a výmluvný je tento mimořádný případ právě v této době, kdy se vztahy mezi muslimskými zeměmi a Západem vyvíjejí tak obtížně.“

„Lubna a její muž nebyli v diecézním procesu v Chartúmu v květnu 2001 dotazováni,“ prohlásil P. Arnaldo Baritusio, postulátor procesu. „Soud měl dva důvody, aby od jejich výpovědi upustil. Předně lékařské dobrozdání a shromážděná dokumentace byly více než dostačující; dále také proto, že oba praktikující muslimy nechtěl soud předvolávat z taktických důvodů. „Víme, že oba po Lubnině uzdravení putovali do Mekky,“ pokračuje postulátor. „A víme také, že stále udržují dobré vztahy se sestrami, které se o ni tak významně postaraly.“ Sestra Assunta Sciottová, která pracuje v Chartúmu v nemocnici Panny Marie 44 let, to může jen potvrdit: „Jsme stále spřáteleni, Lubna a její muž nám projevují vděčnost. Jsou to praktikující muslimové, žádní fanaticové. Je třeba říct, že vztahy mezi křesťany a muslimy jsou v Chartúmu všeobec-

MODLITBA PO SVÁTOSTNÉM POŽEHNÁNÍ

Bůh buď veleben.

Velebena buď jeho svaté jméno.

*Veleben buď Ježíš Kristus,
pravý Bůh a pravý člověk.*

Velebena buď jméno Ježíšovo.

*Velebena buď jeho
nejsvětější Srdce.*

Velebena buď jeho nejdražší Krev.

*Veleben buď Ježíš v Nejsvětější
svátosti oltářní.*

Veleben buď Posvětitel

Duch Svátý.

*Velebena buď velká Matka Boží,
Panna Maria.*

*Velebena buď její svaté
a neposkvrněné početí.*

*Velebena buď její
neposkvrněné Srdce.*

*Velebena buď její
slavné nanebevzetí.*

*Velebena buď jméno
Panny a Matky Marie.*

*Veleben buď svatý Josef,
její nejčistší snoubenec.*

*Veleben buď Bůh
ve svých andělech
a ve svých svatých.*

ně velmi dobré, my sestry požíváme u muslimů velký respekt. A tento respekt je vzájemný. Naše nemocnice existuje už od počátku 20. století. Za 44 let, co tu pracuji, neměla jsem s muslimy žádné problémy. A jak často mi řekli, že dávají přednost naší nemocnici, protože se zde mohou cítit jako doma.“

Když Mons. Daniel Comboni umíral na černou horečku, napsal svým misionářům: „Vidím, že Pán si v nejtěžších záležitostech posluhuje těmi nejslabšími... V něho, v jeho milosrdenství vkládáme všechnu svou důvěru. Buďte bez strachu... Až budeme v nebi, budeme svými neúnavnými modlitbami naléhat na Ježíše a Marii, tak dlouho se k nim budeme modlit, až z lásky nebo protože jim nic jiného nezbude, budou přinuceni dělat zázraky.“

*Z 30giorni 4/2003
přeložil -lš-*

Růženec a světci Církve

Abychom prohloubili svou zbožnost pomocí svatého růžence, velmi nám mohou pomoci příklady světců a světic.

Láska světců k růženci

Ti, kteří nejlépe pochopili, milovali a uctivali růženec jako *Mariin dar*, jsou světci. V průběhu osmi století milovali růženec a vyhradili mu čestné místo vedle svatostánku a Ukřižovaného, vedle misálu a breviáře.

Růženec nacházíme na pracovním stole učitelů Církve, jako byli Vavřinec z Brindisi, Petr Canisius, Robert Belarmin, Terezie z Avily, František Saleský, Alfons z Liguori. Nacházíme ho také v rukou horlivých apoštolů, jako jsou Karel Bormejský, Filip Neri, František Xaverský, Ludvík Maria Grignon z Montfortu a další. Nacházíme ho u zakladatelů řádů, jako byli Ignác z Loyoly, Kamil de Lellis, Jan Bosco, u kněží, jako svatý farář Arský, Josef Cafasso, u sester, jako sv. Markéta, sv. Bernadetta, Maria Bertilla, u mladých, jako Stanislav Kostka, Jan Berchmans, Gabriel od Bolestné Matky Boží.

Od sv. Dominika až po Marii Gorettiovou, od sv. Kateřiny

až po Maximiliána Kolbeho, od Jakuba Caglione po P. Pia z Pietrelciny, ti všichni si udělali z růžence požehnanou zbraň, kterou dobývali duše, žebřík, po kterém vystupovali k Bohu, věnec lásky a řetěz zásluh a milostí pro sebe i pro druhé.

Chceme-li milovat růženec způsobem, který je nejčistší a Panně Marii nejmilejší, musíme jít do školy světců, kteří jsou jejími nejmilejšími syny. Oni tak milovali růženec a ujišťují nás spolu se sv. Terezičkou, že *není modlitby, která by byla Bohu milejší.*

Růženec a eucharistie

Kdo by mohl zapomenout na postavu P. Pia, který se modlil celé hodiny růženec před oltářem Nejsvětější svátosti a rozjímal o Panně Marii della Grazia? Byly to nepřehledné zástupy poutníků, které ho takto viděly, usebraného a neúnavného jako nového Mojžíše, který se vroucně modlí za bratry ve vyhnanství.

Modlit se růženec před Nejsvětější svátostí nám získává plnomocné odpustky. Je to dar zvláštních milostí, jimiž chtěl Ježíš zhodnotit modlitbu růžence jakožto královnu mariánských modliteb. Pokud je to možné, je třeba se tuto modlitbu modlit přednostně před Nejsvětější svátostí. Ježíš je nekonečně šťasten, když slyší, jak prosíme jeho nejsladší Matku.

Ale růženec je ještě něco více, jak nás učí papež Pavel VI., když nás vede k prahu liturgie, až k bráně největší modlitby Církve, k slavení eucharistie. Růženec je nejlepší příprava i nejlepším díkůvzdáním mše svaté, svatého přijímání a eucharistické adorace.

P. Anselm Treves a P. Pio, kteří sloužili mši svatou ve čtyři hodiny ráno, připravovali se

na ni dlouhými růženci. P. Pio začínal přípravu v 1 hodinu po půlnoci modlitbou breviáře a mnoha růženců až do 10 minut před čtvrtou hodinou. Připravoval se s Pannou Marií a několikrát napsal, že ho doprovázela k oltáři.

Růženec je nevhodnější a neúplnější přípravná modlitba ke mši svaté, jak vysvětluje Pavel VI.: „Jestliže mše svatá zpřítomňuje největší tajemství naší spásy, pak růženec zbožným rozjímáním vyvolává toto tajemství v myslí prosebníka a podněcuje vůli, aby z ní čerpal normu pro svůj život.“ (*Marialis cultus* 48)

Pomysleme na příklad na bolestná tajemství růžence přede mši svatou. Rozjímání o umučení a smrti Páně je ideální přípravou na kalvárskou oběť, která se zpřítomňuje v rukou kněze.

Pomysleme ještě na modlitbu radostných tajemství po svatém přijímání. Jako Maria přijala Ježíše a chová ho na svém klíně a klaní se mu a miluje ho jako svého Boha, tak po svatém přijímání dopřává, abychom se ve svém vlastním srdci a ve svém vlastním těle klaněli Ježíši ve stejné adoraci, jak to s láskou dělala ona.

Proto měli pravdu sv. Josef Kupertinský, sv. Alfons z Liguori a P. Pio, když děkovali po mši svaté a po svatém přijímání zbožnou modlitbou růžence. Maria je nebeskou pokladnicí, která shromažďuje a kumuluje svým dětem milost za milostí.

Stará i nová zaslíbení

Blahoslavený Alano della Rupe, syn sv. Dominika, který dal růženci dnešní strukturu, nám zanechal psaná zaslíbení, která přijal od Panny Marie pro ctitele sv. růžence.

Jsou to zaslíbení věčné spásy, zvláštních milostí, duchovní

vytrvalosti a slavné účasti na nebeské slávě.

Je tedy na nás, abychom pro sebe zhodnotili tato zaslíbení Panny Marie tím, že jako děti odpovíme na ně s vděčností. Tato zaslíbení ukazují ještě více, jak drahocenný je Mariinu Srdci svatý růženec. Pravdu měl Bartoloměj Longo, když tvrdil, že růženec je *modlitba Panně Marii nejdražší, nejvíce ceněná svatými, nejvíce praktikovaná zbožným lidem, nejvíce ozdobená Bohem úžasnými zázraky, obdařená největšími zaslíbeními, která učinila Panna Maria.*

Jeví se jako nepochybné, že i dnes si chce Maria posloužit právě růžencem, aby nás zachránila a zahrnula milostmi. Uvažme, že to není náhoda, když se nám ve Fatimě představuje jako *růžencová Madona*. Je zřejmé, že s růžencem spojila nejdůležitější záležitosti naší epochy. P. Pio, když se ho ptali, proč se modlí několik růženců denně, odpověděl: *Jestliže svatá Panna to laskavě doporučovala všude, kdekoliv se zjevila, nezdá se ti, že pro to musí mít zvláštní důvod? A Lucie z Fatimy nás ujišťuje v tomto neklidném světě, že kdyby se všichni denně modlili růženec, Madona by působila zázraky.*

Všechno můžeme získat, a abychom to získali, musíme se shromáždit kolem naší drahé Matky a Královny, spojit se s ní ve svatém růženci. Snažme se modlit se ho každý den, ale způsobem našich jediných a nejdražších vzorů: našich svatých.

(Pokračování)

Wojtyla z pohledu KGB

Úryvky z knihy Christofera Andrewa „*The Mitrokhin Archive, the secret activities of the KGB in the West*“.

Za zvláště nechvalné pokládalo ústředí setkání papeže s Litvanem Andrisem Backisem, který byl považován za nejdůležitějšího informátora ve věci vztahů mezi Vatikánem a sovětským blokem. Backisův otec byl před válkou vyslancem nezávislé Litvy v Paříži a mělo se za to, že podobnou kariéru navrhne i svému synovi. Dne 5. listopadu navštívil papež Assisi, město sv. Františka. Byla to první oficiální cesta, kterou podnikl z Vatikánu. Ze shromážděného zástupu se oval náhle hlas, aby nezapomínal na východní Evropu: „Mlčící církve nesmí zůstat zapomenuta!“ Na to Jan Pavel II. odpověděl: „Ona už není mlčící církve, ona promlouvá mým hlasem!“

Mezi tajnými agenty, kteří byli po Wojtylově volbě posláni do Polska v rámci akce „Progres“, byl také Oleg Petrovič Buren (krycí jméno Děrevljov), který se vydával za představitele kanadského nakladatele. Chtěl údajně shromažďovat materiál o polských misionářích na Dálném východě, kontaktoval mnohé významné církevní činitele a mnozí z nich ho poslali za dalšími. Měl uloženo, aby v případě zatčení policií nebo SB trval na své roli, zůstal kanadským občanem. Ale kdyby se někdy opravdu ocitl v nebezpečí, musel by se ptát po náčelníkovi SB Janu Słowińském, který, jak se zdá, byl kontaktní osobou pro agenty KGB, kteří se ocitli v potížích s polskou vládou. Jedním z nejvíce ceněných kontaktů Děrevljova byl kontakt na blízkého přítele papeže, P. Josefa Tischnera, filozofa, který Wojtylovi pomáhal v Krakově založit akademii. Tischner přijížděl často do Říma a patřil k lidem, které měl Jan Pavel II. nejraději kolem sebe, když chtěl volně

ji vydechnout, protože se cítil ve Vatikánu „uzavřen“.

Jedno z největších přání Jana Pavla II. v prvním roce pontifikátu bylo navštívit Polsko. Počátkem roku 1979, když se polské politbyro připravovalo na jeho příjezd, dostal z toho Brežněv strach a pokoušel se ovlivnit Gierka. „Pro mě je přece nemožné odmítnout přijetí polského papeže,“ odpověděl Gierek, „a to tím spíše, že většina mého národa je katolická.“ Brežněv však nehodlal jen tak ustoupit a nutil ho, aby udělal papeži absurdní návrh, aby byl diplomatický a vymluvil se na nemoc. „Řekněte papeži, že je přece rozumný muž, aby veřejně prohlásil, že nemůže cestu nastoupit ze zdravotních důvodů.“ Ale Gierek opravdu nic jiného udělat nemohl, proč by měl tedy dělat něco tak absurdního. „Gomulka byl mnohem lepší komunista než ty,“ mnil Brežněv. „Ten by Pavla VI. nikdy do Polska nepustil, a tak se taky nic zlého nemohlo stát!“ Rozhovor skončil těmito Brežněvovými slovy: „No dobře, když myslíš, ale jedno ti mohu slíbit, že toho budeš ty a tvoje strana jednou trpce litovat!“ Pak pozval hosta na svačinku.

Dne 2. června 1979 se shromáždilo milion Poláků na ulicích k letišti, na náměstí Vítěz-

ství a ve Starém Městě, po válce znovu vybudovaném, aby byli přítomni návratu Jana Pavla II. do vlasti. V následujících dnech přišlo nejméně 10 milionů lidí, aby ho viděli a slyšeli. Většina těch zbývajících 25 milionů prožila triumfální návrat u televizorů. Na konci návštěvy, když se papež loučil se svým Krakovem, kde je mu, jak řekl, milý každý kámen dlažby, byly cesty doslova nácpany lidmi. Kontrast mezi politickou porážkou komunistického režimu a morální autoritou katolické církve byl naprosto evidentní.

Papežská návštěva, jak politbyro informovalo ústředí, naplnila ta nejhorší očekávání. Mnoho členů strany se prý nemohlo ubránit pocitu, že prohráli svůj politický boj. Během návštěvy se zástupci KGB ve Varšavě dokonce obávali, že by militantní KOR a antikomunističtí dělníci mohli ve Varšavě podniknout pokus stranu svrhnout. Pro krajní případ se připravovala eventualita, že sovětské zastupitelství v Katovicích, které vedl jeden agent KGB, bude přeloženo do ČSSR. Ústředí bylo toho názoru, že papež Jan Pavel II. může přivést do nebezpečí celý sovětský blok. V jedné zprávě KGB se uvádí, že Wojtyla se častěji než za polského označuje za slovanského pape-

Delegace Solidarity u papeže 15. 1. 1981

Papež před katedrálou ve Varšavě 2. 6. 1979

že. Ve svých homiliích prý jmenuje všechny národy východní Evropy jeden po druhém: Poláky, Chorvaty, Slovincy, Bulhary, Moravany, Slováky, Čechy, Srby, Rusy a Litevce.

Papež Jan Pavel II., Slovan, syn polského národa, se cítí zakořeněn v dějinách svého národa. (...) Přišel znovu sem, aby před celou Církví, před Evropou a světem mluvil o těchto často zapomenutých národech.

Jeden dokument politbyra končí konstatováním, že Vatikán začal „ideologické tažení proti socialistickým zemím“. Od zvolení Jana Pavla II. se prý stala papežská politika vůči katolickým zemím Sovětského svazu, zvláště Ukrajiny, Litvy a Lotyšska, „agresivnější“, stojí za neloajálními kněžími a kryje jim záda. Dne 13. listopadu 1979 schválil sekretariát ÚV KSSS šest bodů pro postup proti politice Vatikánu vůči socialistickým státům. Připravila ho zvláštní podkomise, k níž patřil Andropov a Viktor Cebrikov. KGB bylo uloženo, aby uvnitř sovětského bloku organizovala propagandistickou kampaň, že „politika Vatikánu je proti životu katolické církve“. Mimoto měla na Západě vytvořit

opatření, která ukazují, že vůdcovské zaměření nového papeže Jana Pavla II. je pro katolickou církev nebezpečné.

Hlavní zřetel zahraničního působení SB byl zaměřen na to, vybudovat síť agentů mezi Polskem a Vatikánem. 16. června 1980 předalo zastupitelství KGB ve Varšavě do ústředí tyto informace:

„Naši přátelé (SB) disponují ve Vatikánu závažnými operačními pozicemi, které jim umožňují přímý přístup k papeži a k římským kongregacím. Kromě toho, že papež je vůči těmto agentům velice přístupný a mohou u něho kdykoliv získat audienci, mají naši přátelé své agenty také mezi vedoucími katolických studujícími, kteří jsou ve stálém styku s Vatikánem a mají přístup k Rádiu Vatikán i ke Státnímu sekretariátu.“

Centrum odpovědělo návrhem celé řady „dlouhodobě založených operací KGB a SB s těmito cíli:

- přivést papeže k tomu, aby aktivně podporoval uvolnění mezinárodního napětí podle sovětské koncepce, mírové soužití národů, tak aby při velkých mezinárodních akcích měl pozitivní vliv na politiku Vatikánu;
- využívat každý nesoulad mezi Vatikánem, USA, Izraelem a jinými státy;
- studovat, plánovat a provádět operace, směřující k překážení plánů Vatikánu posilovat církev a náboženství v socialistických zemích;
- využívat spojení KGB s vedením ruské pravoslavné církve a řecké církve v Gruzii a v Arménii; vsadit všechno na to, aby se zabránilo rozšíření kontaktů těchto církví s Vatikánem;
- odhalit kanály, pomocí kterých polská katolická církev buduje svůj vliv a posiluje svou práci v Sovětském svazu.“

Na základě zjevné snahy polského politbyra zabránit konfrontaci s katolickou církví vkládalo ústředí málo naděje do úspěchu těchto kontaktních operací KGB/SB:

„Z našeho hlediska dokud se naši přátelé (BS) obávají, aby neohrozili vývoj vztahů mezi Polskou lidovou republikou a Vatikánem, nemají mnoho chuti uskutečnit námi navržená opatření. Úředníci v ústředí a v zastupitelství (KGB ve Varšavě) budou muset nasadit všechno své taktické úsilí a flexibilitu, aby našli strategii, jak mohou být tyto úkoly splněny.“

Obavy Moskvy, že polskému politbyru schází potřebná vůle, aby čelilo ohrožení své autority, byly vzhledem k evidentní kapitulaci před nespokojeností dělnické třídy stále zřetelnější. V létě 1980 náhlé zvýšení cen potravin vyvolalo vlnu stávek, které daly vzniknout odborové organizaci Solidarita pod charismatickým vedením do té doby neznámého 37letého elektrikáře z Gdaňska Lecha Wałęsy. Ministr vnitra informoval zastupitelství KGB ve Varšavě o tom, že bylo vytvořeno operativní centrum, které pod vedením policie a SB bude postupovat proti stávkujícím, aby mělo situaci pod kontrolou.

Přijetí vládní delegace v arcibiskupském paláci r. 1983

Situace však byla zcela opačná. Stávkujícím se podařilo oživit v továrnách stávkové výboje, s nimi protesty koordinovali a umožnili, aby jim disidentní intelektuálové přispívali svou radou. Závěrečné hodnocení zastupitelství KGB ve Varšavě by-

lo v silném kontrastu ke zprávám ministerstva vnitra.

„SB nerozpoznala včas rozsah nebezpečí a podprahovou nespokojenost pracující třídy,“ píše se ve zprávě. A když se stávkové hnutí vylilo z břehů, nepodařilo se již ani SB, ani policii přivést je pod kontrolu. Odnesli to Kowalczyk a Stachura, kteří byli nahrazeni jinými funkcionáři.

Dne 24. srpna šla do Moskvy alarmující zpráva, že náměstek ministerského předsedy Mieczysław Jagielski začal vyjednávat s Wałęsou a vůdci stávkujících. Den nato ustavilo politbyro komisi, vedenou nejvypějším ideologem Suslovem, která měla za úkol dostat polskou krizi pod kontrolu a navrhnout vhodná řešení. Dne 27. srpna schválil polský episkopát na radu papeže dokument, ve kterém hovoří otevřeně o právu na nezávislost organizace, která reprezentuje dělníky, i na samosprávu takové organizace. Wałęsa spoléhal na papežovu podporu a byl přesvědčen o tom, že vládě nezbyvá nic jiného, než se podřídít.

děných novou situací. „Nechceme-li se zřítit do propasti, musíme udělat krok zpět a umožnit vznik odborové organizace, která se sama řídí. Nemáme k dispozici žádný jiný politický prostředek, jímž bychom normálně mohli zvládnout situaci, a použití síly nepřichází v úvahu. Taktickým ústupem můžeme zmobilizovat své síly a připravit novou ofenzívu.“

Poláci se už nespokojili s tím, že budou sledovat mínění soudruha Brežněva. Již dlouho jim bylo jasné, že odbory nekontrolované stranou „nejsou jen polskou otázkou, ale týkají se zájmu celého socialistického tábora“. Ve skutečnosti nebylo už dávno jiného východiska než legalizovat Solidaritu. Dne 31. srpna byla v Gdaňsku podepsána dohoda, která akceptovala vznik nezávislé odborové organizace Solidarita jako ryzí projev dělnické třídy. Tím byla přijata celá řada politických ústupků, jako právo na stávkou i na nedělní přímý přenos katolické bohoslužby v rozhlase. Wałęsa podepsal dohodu před televizními kamerami silným barevným perem, které demonstrativně vytáhl z kapsy. Byl to suvenýr od papeže a bylo na něm možno zřetelně vidět obraz Jana Pavla II.

Sám Lenin v průběhu své kariéry musel takticky ustoupit. A Jaruzelski byl toho názoru, že tak musí postupovat i v Polsku. Pavlov věřil, že Jaruzelski má v úmyslu odstoupit. Nebezpečí, které by to vyvolalo, bylo o to větší, že režim ustoupil tlaku Církve a souhlasil s druhou papežovou návštěvou v Polsku. Pavlov k tomu napsal:

„Episkopát a síly pravého křídla uvnitř PSDS i celá země jako taková se pokoušejí dostat pod svůj vliv Jaruzelského a zaštitit ho mocí Církve. Je mnoho náznaků, které ukazují, že pravé křídlo a Církev budou v tomto úspěšné.“

Kromě těchto znepokojujících náznaků přístupnosti Jaruzelského k tlaku ze strany právě-

VASILIJ MITROKHIN

Případ Mitrokhin vyvolává ještě dnes debaty a polemiky. Archiv Mitrokhin obsahuje známé dokumenty vysokého funkcionáře KGB, který se po mnoha letech služby v KGB uchýlil r. 1992 do Velké Británie i se svou rodinou a s 200 000 stranami dokumentů, které během své služby trpělivě fotografoval v archivech KGB. V září byly tyto materiály vydány za pomoci prof. Christofera Andreeva, děkana fakulty historie na univerzitě v Cambridge. Tak vznikla kniha: *Mitrokhinův archiv. Tajné aktivity KGB na Západě*. Najdeme v nich všechno, jména, informátory, metody z Východu i ze Západu. Na jejím základě vznikla v Itálii parlamentní vyšetřující komise, ve které od 7. května 2002 pracuje 20 poslanců a 20 senátorů. Publikujeme kapitolu o volbě papeže („Polský papež a rozkvět Solidarity s. 338“). Vynechány jsou poznámky a přidány mezititulky.

ho křídla byla zde i jeho ochota přijmout do ústavy povolení ke vzniku rodinných zemědělských podniků a soukromého vlastnictví půdy. Sovětské velvyslanectví to odsoudilo jako výsledek „buržoazních metod“:

„Začaly se šířit názory, že sovětský model je pro Poláky nevhodný. PSDS je neschopná vyřešit protiklady v zájmu celé společnosti a musela si najít „třetí cestu“. Budeme svědky rostoucí kritiky pravého socialismu.“

Čím více se blížil druhý návrat Jana Pavla II. do vlasti, tím více rostla nervozita ve Varšavě i v Moskvě. Dne 5. dubna předal Pavlov Viktoru Cebrikovovi žádost od Kiszczaka o „materiální a technickou pomoc v souvislosti s papežskou návštěvou: 150 stříelných zbraní schopných použít gumové projektily, 20 obrněných transportérů, 300 aut pro oblečení a výzbroj bezpečnostních oddílů, 200 vojenských stanů a zdravotní vybavení.“ Pavlov se domníval, že Kiszczak stojí před nervovým zhroucením, prohlásil totiž, že „už nikomu nemůže důvěřovat“. Podle zdrojů SB z Vatikánu byly všechny připravené papežovy projevy sice umírněné, ale papež má tendenci dát se texty jen inspirovat a pak se unést improvizací a uchylovat se od připravených textů. Kiszczak se obával, že tomu tak bude i v Polsku.

Jediné stéblo naděje byly zprávy o zdravotním stavu papeže, na kterého byl před rokem spáchán atentát. Podle Kiszczaka „za současného stavu věci můžeme jen doufat, že ho Bůh jak jen možno brzy povolá k sobě“. Podle málo věrohodné zprávy SB prý papež trpí leukémií. Již dva roky předtím mělo KGB zprávu z maďarské strany, že papež trpí rakovinou páteře. Dva týdny po Kiszczakově žádosti o materiální pomoc sdělil Aristov jednoznačně, že polská vláda začala vlivem papeže ztrácet půdu pod nohama. „Nejdříve vláda zakázala velká shromáždění lidí pod širým ne-

bem v Krakově a v Katovicích, pak ale ustoupila a obě shromáždění povolila a tím vzniklo neakceptovatelné nebezpečí, že to vyvolá náboženský fanatismus dělnické třídy.“

Krátce před papežovým příjezdem 16. června 1983 vyjádřil samizdatový *Tygodnik Mazowsze* naději, že „papežova návštěva umožní lidem strhnout zeď zoufalství, tak jako v roce 1979

strhla zeď strachu.“ První slova papeže po jeho přiletu na varšavské letiště zněla:

„Prosím všechny ty, kteří trpí, aby mi byli obzvláště nablízku. A já učiním to, co říká Ježíš: *Byl jsem nemocný, a navštívili jste mě. Ve vězení jsem byl, a přišli jste za mnou. Já sám nemohu navštívit jednoho každého, kteří jsou ve vězení (kamera zabírá shromážděné množství), všechny ty, kteří*

trpí. Prosím je však, aby mi byli v duchu nablízku, aby mi pomáhali, jak to vždy činí.“

V každém okamžiku devítidenní návštěvy stejně jako před čtyřmi roky, když se Jan Pavel II. poprvé vrátil do vlasti, byla propast mezi jeho morální autoritou a vnučenou totalitou každému naprosto zřejmá. I Jaruzelski měl tento dojem, když papeže přijal ve vládním paláci v Belvederu. I když je Jaruzelski nevěřící, musel později přiznat: „Měl jsem úplně rozklepaná kolena a nohy mě nechtěly poslouchat. (...) Papež, tento bílý oděný muž, to všechno ve mně vyvolávalo silné emoce, které nelze rozumem vysvětlit.“ A ani když měsíc nato odvolal oficiálně výjimečný stav, nepřispělo to k tomu, aby se vylepšila porušená pověst polského režimu.

Z 30giorni 2/2003
přeložil -lš-

Skončilo první zasedání Plenárního sněmu katolické církve ČR

12. července 2003 skončilo první zasedání Plenárního sněmu katolické církve v České republice, které bylo zahájeno 6. července 2003 po šestileté přípravě. Shromáždění, které reprezentovalo všechny diecéze katolické církve, a to nejen zástupce kléru, ale i laiků, se u nás dosud v takovém rozsahu nikdy nesešlo.

Jednání se účastnilo 91 delegátů, z nichž 61 tvořili kromě všech českých biskupů generální a biskupští vikáři, děkani teologických fakult, představení seminářů a zástupci ženských a mužských řádů a spolu s nimi 30 zvolených delegátů z jednotlivých diecézí. Dále zde byli přítomni odborní experti.

Během jednání přednesli delegáti více než 100 příspěvků týkajících se působení katolické církve v současné době i v budoucnosti. Jak se praví v závěrečné zprávě, předmětem disku-

se bylo působení kněží ve farní správě i ve společnosti, zapojení laiků do aktivit Církve, potřeba permanentního vzdělávání na všech úrovních, význam a využití kulturního dědictví a těžkosti, které přináší péče o kulturní památky a sakrální stavby. Byla zdůrazněna nezbytnost nové evangelizace i podpory charitativní a humanitní pomoci a po-

treba spolupráce při výchově a duchovním rozvoji v české společnosti.

Výstupním materiálem je „Zpráva z prvního zasedání Plenárního sněmu katolické církve“, které prošla dlouhým procesem hlasování o každém

jejím článku. O každém bodu hlasovali nejdříve delegáti s hlasem poradním, a pokud ho přijali, předali ho biskupům, kteří hlasují s hlasem rozhodujícím. O takto vzniklém výstupním materiálu budou jednat v následujícím období speciální komise. Další zasedání Plenárního sněmu svolá biskupská konference v roce 2005.

Předseda Plenárního sněmu kardinál Miloslav Vlk hodnotil na tiskové konferenci dosavadní průběh Sněmu velmi pozitivně. Vytvořila se zde velmi dělná, otevřená a kritická atmosféra a přitom nedošlo k obávané polarizaci mezi krajními křídly. Výsledky jednání a jednotlivá vystoupení byla průběžně k dispozici na internetových stránkách, které byly hojně navštěvovány.

K závěrečné zprávě 1. zasedání Plenárního sněmu se vrátíme v dalších číslech Světla.

Leonardo Mondadori a jeho poklad

Před časem jsme publikovali článek o obrácení nejúspěšnějšího a nejvýznamnějšího italského nakladatele Leonarda Mondadoriho, který zemřel v Miláně 13. ledna 2002 ve věku 56 let. Přinášíme dnes volné pokračování, ve kterém vás chceme seznámit s jeho názory na závažné morální otázky dnešní doby.

Leonardo Mondadori byl dvakrát rozvedený a nečekaným způsobem našel poklad víry teprve v roce 1992 a velice toužil podělit se o svůj objev se všemi, kteří si nejsou vědomi, že zmrtvýchvstalý Kristus je skutečně přítomen ve společenství katolické církve. Proto spolu s Vittorioem Messorim, jedním z nejvýznamnějších katolických spisovatelů, napsali knihu *Conversione, una storia personale* (Obrácení, osobní příběh), která se stala opravdovým bestsellerem. Leonardo se chtěl dělit o radost z nalezení Krista s těmi, kteří z různého důvodu křesťanství zavrhl. Chtěl, aby se pokusili o návrat: *Vím, že je mnoho předsudků a pochybností, pokud jde o víru, přesto doporučuji nenechatit se, necouvat, ale analyzovat to, co píšou. Možná, že to umožní nalézt trochu světla a radostné odhalení pokladu víry v katolické církvi.*

Nerozlučnost manželství

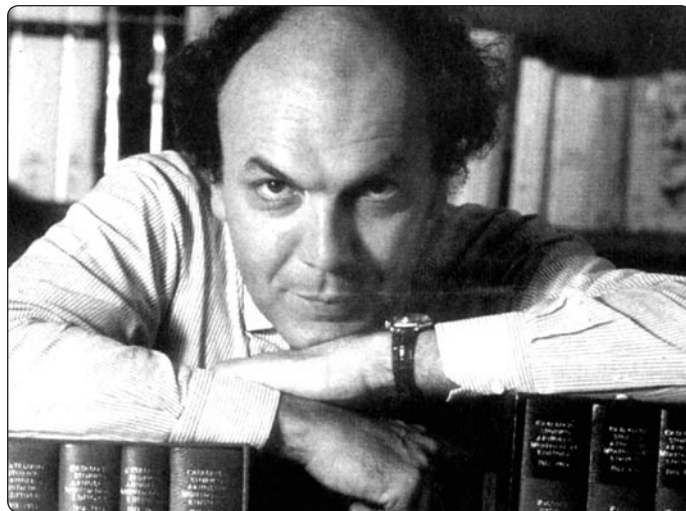
Po svém obrácení se Leonardo rozhodl žít nadále v celibátu. Tuto volbu přijalo mnoho lidí s nedůvěrou i se zlostnou ironií, a to tím spíše, že měl za sebou dva rozvody. Když někdo hovoří o čistotě a sexuální zdrženlivosti, pak ti vychovanější nedůvěřují a ostatní se prostě vysmívají.

Leonardo právě díky víře porozuměl, že svátostné manželství je nerozlučitelné a výrok občanského soudu na této věci nemůže nic změnit. Bylo pro něho samozřejmé, že kdyby začal žít s jinou ženou, dopustil by se cizoložství. Všem těm, kteří žijí v civilním sňatku a chtěli by přijímat Eucharistii, radí Leonardo, aby ve vroucí modlitbě prosili Boha o pomoc, aby byli schopni ukončit nedovolený způsob

života. Těm, kteří žijí v civilním sňatku, umožňuje Církev přijímat svátosti jen pod podmínkou, že žijí spolu jako bratr a sestra. Leonardo napsal: *Je to možné, aby muž a žena, kteří spolu bydlí a milují se, mohli se zdržet sexuálního soužití? Jsem si vědom, že je to v dnešním světě, prosáklém erotismem, velice nepopulární návrh. Proč Církev zakazuje účast na Eucharistii rozvedeným, kteří si založili další rodinu? Není to nedostatek lásky a porozumění pro osoby, které prožívají drama rozloučení nebo rozvodu a hledají útěchu v jiném svazku? Abychom mohli odpovědět na tuto otázku, je zapotřebí pamatovat na dvě věci, které představují pro věřícího člověka základní hodnoty, které nelze oddělovat, totiž lásku a pravdu. Zjevená pravda nám říká, že podle Božího záměru je manželství svazek nerozlu-*

z Božího zjevení pro nás vyplývají konkrétní důsledky: manželství je obrazem smlouvy Krista a Církve. Ti, kteří nedodrží manželskou přísahu, nemohou přijímat Eucharistii, která je zvláštním znamením smlouvy lásky mezi Kristem a člověkem.

Co tedy mají dělat ti, kteří žijí v nesvátostném svazku? Odpověď Leonarda: *Církev učí a potvrzuje to zkušenost lidí věřících, že modlitba je zdrojem Boží síly. Jsou takoví, kteří upřímně prosí Boha o milost vytrvání v přikázáních, neboť si jsou vědomi, že sami vlastními silami nejsou schopni dodržet sexuální zdrženlivost, neboť je to břemeno, které oslabené lidské síly neunesou. Přesto se rozhodují pro zdrženlivost, protože věří, že toliko s Ježíšem jsou schopni dodržet přikázání a dožít k pravé lásce.* Leonardo tvrdí na zákla-

četelný a trvalý. Církev vždy pokládala manželství za Bohem stanovené a nerozlučitelné již od okamžiku, kdy byli stvořeni první lidé. Cíl tohoto Božího záměru nemůže podléhat změně. Nemůžeme současně očekávat, že Církev upraví mravní řád, který jí byl svěřen a který není jejím vlastnictvím. Je třeba také pamatovat, že

dě své vlastní dlouholeté zkušenosti života v celibátu, že toto je pro rozvedené nejlepší a jediné správná cesta.

Z toho důvodu se Leonardo ani nepokoušel hledat pomoc u církevního soudu, aby získal potvrzení o neplatnosti manželství od samého počátku. Uznal, že v jeho případě by to bylo ne-

čestné, protože nemůže přece popřít historii svého života. Říká: *Postačí mi moje děti, moje práce a přesvědčení, že moje rozhodnutí žít v celibátu má hluboký smysl a velkou duchovní hodnotu. Jistě, i když sami nehledáme příležitost, ona může hledat nás, zvláště když vedeme veřejný život tak jako já plný kontaktů a setkání s ženami a když je člověk ze samé podstaty věci v centru zájmů. Stalo se před určitou dobou, že jedna Američanka mi dala jasně n srozuměnou, že má zájem uzavřít se mnou trvalý svazek. S velkou prostotou a v souladu s pravdou jsem jí ujistil, že nejsem ve stavu svobodného člověka. Jistě, žádným způsobem nechci soudit druhé, každý žije svůj vlastní neopakovatelný život, každý má své důvody, které může ocenit jedině Bůh. Já mluvím sám o sobě jako o věřícím člověku, který se snaží uskutečňovat ve svém životě Kristova ustanovení, a to i ta, která se týkají nerozlučnosti manželství a celibátu. V evangeliu sv. Matouše čteme: „Nečetli jste, že Stvořitel na počátku stvořil lidi jako muže a ženu a prohlásil: ‚Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své ženě a ti dva budou jedním tělem‘? Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj. (...) Kdo se rozvede se svou manželkou z jiného důvodu než pro smilstvo a ožení se s jinou, dopouští se cizoložství. A kdo se ožení s rozvedenou, dopouští se cizoložství.“ Učedníci mu řekli: „Když je to mezi mužem a ženou takové, je lepší se neoženit.“ Odpověděl jim: „Všichni to nechápou, jen ti, kterým je to dáno. Jsou totiž lidé k manželství neschopní už od narození a jsou k manželství neschopní, které takovými udělali lidé, a jsou konečně takoví, kteří se manželství zřekli pro nebeské království. Kdo může pochopit, ať pochopí!“ (Mt 19,5-6,9-12)*

Leonardo učil své děti, že skutečná láska není možná bez čistého srdce. Proto mluvil o potřebě zdržet se sexuálního soužití až do doby uzavření man-

MÉNĚ NA VZDĚLÁNÍ, ABY ZBYLO VÍCE NA POTRATY

Evropská unie sází ve svých vydáních na pomoc rozvojovým zemím více na potraty a méně na vzdělání. Informuje o tom katolický list *Neue Bildpost*. Podle něho dává EU fondu Spojených národů pro populaci (UNFPA) 73 milionů €. To je částka, kterou odmítl poskytnout prezident Bush, protože tato organizace podporuje sterilizace žen a potraty. Částka byla vyčleněna z rozpočtu určeného původně na vzdělání dětí v rozvojových zemích. Evropské peníze mají dokonce v budoucnu podporovat „American Population Council“, který rovněž podporuje potratovou politiku. List se oprávněně ptá, proč mají občané EU financovat americké potratové společnosti.

Hlavním motorem této politiky je dánský komisař Paul Nielson. Ten naléhá na rychlou podporu potratových programů, protože se obává, že po vstupu Polska, Irska, Slovenska a Malty se situace zhorší, protože ústavy těchto států zakazují podporu potratů. V interním memorandu pro EU se píše, že je třeba si uvědomit nebezpečí vzniku „malé skupiny extrémistů“, kteří by mohli zabránit tzv. „pokrokům ve zdravotnictví“. Rakouští biskupové rovněž vystoupili proti takové politice EU a žádají na rakouské vládě, aby podnikla příslušné kroky a znemožnila Bruselu zneužívání prostředků od daňových poplatníků k takovým účelům, jako je potratová strategie.

Kath-net

želství, vyhýbat se všemu, co vyvolává závislost a nesvobodu. Napsal: *Láska spočívá také v tom, že nevydáváme své tělo vrtkavosti erosu, nýbrž že je uchováваме neporušené pro tu osobu, se kterou se svážeme k manželství na celý život.*

Leonardo a zločin potratu

Leonardo teprve po svém obrácení pochopil, že potrat je zločin spáchaný na nejnevinnější a nejbezbrannější lidské bytosti. Napsal: *Současná genetika jasně dokazuje, že od samého okamžiku oplodnění máme co do činění s plným genetickým kódem lidské bytosti od barvy jejích očí až po tvar rtů. Tajemství lidského života začíná již v okamžiku oplodnění. Tak i z hlediska racionální vědy se potvrzuje to, co správně učí katolická církev, když se s naprostou rozhodností staví proti jakékoliv formě úmyslného přerušení těhotenství. Každý zárodek je lidskou bytostí a musí se s ním zacházet s veškerou důstojností, jaká člověku přísluší. Jsem rovněž přesvědčen, že je třeba odmítnout všechny pokusy ospravedlnit rozhodnutí zbavit nenarozenou bytost života proto, že je nemocná nebo postižená. Nemáme vůbec žádné právo rozhodovat o tom, co má žít a co ne. Církev má pravdu, když nám připomíná, že za ochranu lidského života se staví nejen víra, ale i rozumové důvody. Nechybí těch, kteří mě pokládají za devótního integristu. Pozorují však skutečnost, že právě všichni ti, kteří s pobouřením vystupují proti postoji Církve, která odsuzuje interrupční zákony, jsou mezi prvními, kteří protestují proti trestu smrti v USA a jiných zemích. Podle nich není možno odsoudit k smrti vrahy, ale možnost odsoudit k smrti nevinné a zcela bezbranné nenarozené děti je podle nich projevem pokroku a tolerance.*

Leonardo Mondadori pozoroval zajímavou skutečnost, že právě jeho přátelé, kteří hlasovali v italském referendu v roce 1981 pro interrupci na přání, by

li upřímně přesvědčení, že právo na potrat bude velkým civilizačním úspěchem. Dnes po 22 letech od tohoto referenda si uvědomují, že se dopustili velkého omylu, když hlasovali pro právo zabíjet nenarozené děti.

Smrt, soud, nebe, očistec, peklo

Leonardo pamatoval na svou smrt a pokládal ji za korunování celého pozemského života a počátek nepředstavitelné radosti z věčného života v lásce a v míru s Bohem. Často vyjadřoval údiv, když viděl lidi, kteří se s takovou přehnanou péčí starali o časné věci a zcela zanedbávali všechno to, co se týká věčného života. Z úryvků, v nichž evangelium připomíná tuto skutečnost, ho nejvíce inspirovalo podobenství o hospodáři, který se vydal na dalekou cestu a svěřil svým služebníkům konkrétní úkoly. Pán Ježíš ukončil toto podobenství výzvou: *„Bděte tedy, protože nevíte, kdy přijde pán domu, zdali navečer nebo o půlnoci nebo za kuropění nebo ráno, aby vás, až z nenadání přijde, nezastihl, jak spíte. Co říkám vám, říkám všem. Bděte!“* (Mk 13,35–37)

Co očekával Leonardo v hodinu své smrti? Napsal: *Je to vstup do světla, ve kterém bude zřejmý smysl všeho a všechno bude nezvratně jasné. Osvobození z omezení, která nás trápí, a plné uskutečnění našich možností. Láska bez hranic, všech vůči všem. Nekonečné rozmnožení té radosti, kterou jsme získali na zemi jen jako předchůf. (...) Na smrt, na soud a na věčnost myslím každý večer, když se modlím a zpytuji svědomí za prožitý den. Jsem si vědom Boží spravedlnosti, ale s důvěrou se svěřuji Božímu milosrdenství a mám útěchu v modlitbě: Svátá Maria. pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.*

Leonardo si byl vědom toho, že člověk ve své svobodě se může rozhodnout proti Bohu a zvolit si způsob života podle zásad, které vnuká satan. Taková volba vede nakonec k věčnému zatvrzení. Pán Bůh respektuje rozhodnutí svobodné vůle člověka také tehdy, když v okamžiku smrti říká Lásce své definitivní „ne“. Peklo je v podstatě tragickým důsledkem svobodné volby, kterou Stvořitel obdařil své tvory. Člověk je svobodný do té míry, že v okamžiku smrti mů-

že zvolit zlo věčného odloučení od Boha, ale to je zcela jeho vlastní rozhodnutí a jeho volba. Bůh dává každému člověku možnost dosáhnout spásy. Stačí, aby v posledním okamžiku svého pozemského života litoval svých hříchů, i kdyby se dopustil těch nejhorších, a bude spasen. Problém je ovšem v tom, aby to chtěl a toužil po tom. V důsledku spáchaných hříchů může být člověk naplněn zatvrzelostí ve zlém, takže bude nenávidět i svou vlastní bytost a bude odmítat lásku, s jakou ho Bůh miluje. Jestliže tento postoj zachová i ve chvíli smrti, pak si sám dobrovolně volí věčnost pekla. Takové jsou poslední důsledky odmítání pravdy, lásky a dobra, které nám Bůh nabízí. Na to je třeba myslet a připomínat to druhým nikoliv proto, abychom je strašili, ale abychom uchránili sebe i druhé před ztrátou věčného života.

Dokud jste byli oddáni hříchu, necítili jste se vázání předpisy mravního zákona. Jakýpak jste měli tehdy užitek z těch věcí? Takový, že se teď za to stydíte. Na konci těch věcí je smrt. Nyní však jste osvobozeni od hříchu a dali jste se do služby Bohu. A užitek z toho je vaše posvěcení a život věčný. Neboť odplata za hřích je smrt, dar Boží je však věčný život v Ježíši Kristu, našem Pánu (Řím 6,20–23).

Leonardo Mondadori našel největší poklad svého života, který si celým srdcem zamíloval. Je jím Ježíš Kristus, pravý Bůh, který se stal pravým člověkem, aby svou smrtí a zmrtvýchvstáním přivedl všechny k plnosti štěstí a osvobodil je od nevole smrti, hříchu a satana. Kéž svědectví posledních deseti let života Leonarda Mondadoriho je pro každého z nás povzbuzením, abychom zcela skoncovali s hříchem a svěřili svůj život nekonečnému Božímu milosrdenství.

Z *Mihujcie się* 2/2003
přeložil-lš

Pakt s Hadem

Had, svůdce, se představuje v šatu osvoboditele. Jako ten, který vede lidstvo za hranice dobra a zla, mimo zákon, nad starého Boha, nepřítele „svobody“. Během posledních dvou staletí je znovu ožívována idea principu osvobození podle sekty ophitů. Princip, který vychází ze sabbatiánských představ o mesiáši, jež vzešel z hada.

Ophité^(*): Had jako osvoboditel

Již více než dvě staletí si západní kultura pohrává s myšlenkou *zla*, mazlí se s ní, ospravedlňuje ji. To negativní vyvolává opojení, delirium všemocí. Emoce, kterým není možno odolat. Osvěcuje zakázané cesty, propastí noci, překrývá zledovatělé vrcholky rudým trpytem. Propůjčuje modernímu *titanismu* barvu a provokující gesto, s nímž se staví proti Věčnému. Zatímco starý Faust, ten Marlowův (1588), v hodině smrti lituje, tento nový Faust žije dále svým odsouzením, touží po svém rozkladu. *Pakt s hadem* (tak se jmenuje jedna z posledních knih Maria Praze) se nyní upevňuje. Had, svůdce, se představuje v převleku osvoboditele. Jako ten, který vede člověka za hranice dobra a zla, mimo zákon, nad onoho starého Boha, nepřítele „svobody“. Poslední dvě staletí umožňují znovuoživení principu osvobození podle sekty ophitů, principu, který podle Gershoma Scholema vychází ze sabbatiánské představy mesiáše, který se vylíhнул z hada. Je to princip, který Ernst Bloch znovu zdůrazňuje ve své knize *Ateismus v křesťanství*, kde Had – Kristus osvobozuje svět od tyranství Jahveho. Jak tvrdí Vittorio Mathieu, i Goethe (1749–1832) „slyšel o sektě ophitů“. Ve své knize *Goethe a jeho ďábel strážce* sleduje Mathieu, jak je Mefistofeles ve Faustovi „silou, která dává vystoupit z temnot na denní světlo tomu, co je v člověku pozitivní“. A jak to říká Bůh v *Prologu k nebi* Mefistofelovi? „Ty se smíš i zde projevit jen jako svobodný; tobě rovného jsem nikdy neměl v nenávisti. Ze všech du-

chů, kteří mě popírají, je mi šibal nejméně na obtíž. Činnost člověka může snadno ochabnout, on má záhy rád bezpodmínečný klid; proto mu rád dávám společníka, který dráždí a podněcuje, a pak se musí činit jako ďábel.“ Bůh rád vidí ďábla jako toho, kdo kolaboruje s člověkem. Jak již poznamenal Mircea Eliade, (1907–1986) „můžeme hovořit o organické *sympatii* mezi Stvořitelem a Mefistofelem.“ Goethe dělá z Mefistofela, zlého ducha, pohonné pero, které pohání člověka k činu, k tomu, co je pozitivní. Máme zde co do činění s myšlenkou, podle které je třeba znovu překonat cestu, která vede do nebe přes peklo. Člověk se stává člověkem, živým, rozumným a svobodným člověkem, teprve tehdy, když plně vychutná trpkost života. Nevinnost, „krásná duše“, je naopak klid, stagnace, smrt. Hegel tuto myšlenku oděl nádherným teoretickým šatem své dialektiky negativního. Člověk musí hřešit, musí vystoupit z přiroze-

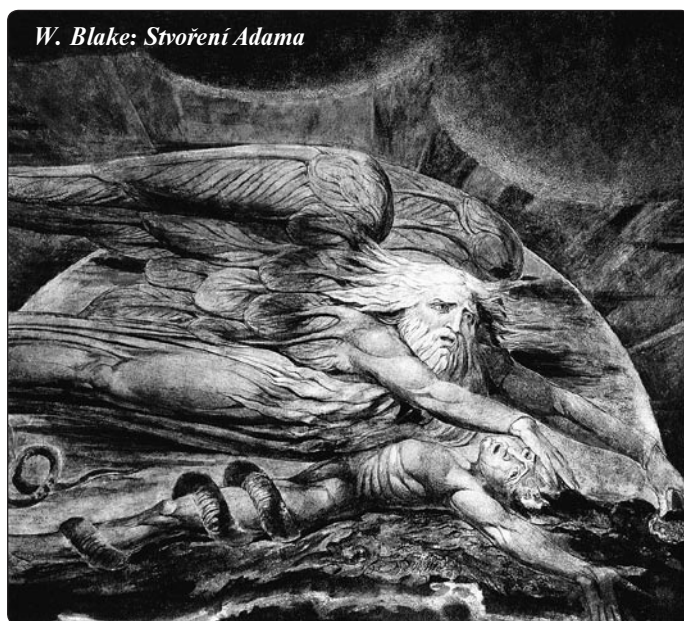
né nevinu, *aby se stal bohem*. Musí se držet Hadova slibu: *musí* jako Bůh znát dobro a zlo. Toto poznání je podle Hegela původem nemoci, ale také zdrojem zdraví, je to kalich jedu, ze kterého člověk pije smrt a rozklad, ale současně je to východisko smíření, protože nabídnout sobě sebe sama jako zlo je překonáním zla. Díky této perspektivě může postava rebelujícího anděla, který provokuje člověka, začít v novém světle. Mefistofeles se krok za krokem stává hrdinou, moderním Prométhem, osvoboditelem. Roger Caillois napsal v roce 1937: „Aniž bychom chtěli zacházet k podstatným příčinám, můžeme konstatovat, že jedním z psychologických fenoménů 19. století s nejzávažnějšími důsledky bylo zrození a rozšíření *poetického satanismu*, skutečnost, že spisovatel nyní docela rád vklouzl do role anděla zla a cítil se v ní docela příjemně. Z tohoto zřetele se romantismus jeví jako součást *zvrácení hodnot*.“ Od Byrona až po Vignyho vyvíjí satanská mytologie „anděla zla“, rebel a mstitele, jehož premisy sahají hluboko do minulosti.

Satan proti Bohu

Ve své knize *Tělo, smrt a ďábel, černý romantismus* rozpoznává Mario Praz počátek to-

hoto procesu v neobvyklé charakteristice Satana, která se nachází v Miltonově *Ztraceném ráji* (1667). Prazova kniha, zatím nejzajímavější dílo o fascinaci ďáblem v literatuře 19. století, uvádí: „Byl to Milton (1608–1674), který propůjčil postavě Satana fascinující podobu nespoutaného rebela, jakého by si mohli předplatit již Aischylův Prométheus a Danteho Capaneo.“ Protivník se stává pojednou „obdivuhodně krásným“. I Baudelaire (1821–1867, autor sbírky *Květy zla* z r. 1857) vidí v Satanovi ztělesnění mužské krásy. „Nejdokonalejší typ mužské krásy je Satan – na způsob Miltona,“ napsal. Ve srovnání s ním je podle Harolda Blooma „Miltonův Bůh katastrofou, stejně jako Kristus, který je ve *Ztraceném ráji* poetickou spouští.“ „Milton byl neohrabaný, když psal o Bohu a o andělech,“ domnívá se Blake, „ale byl ve svém živlu, když psal o demonech a pekle. A protože byl opravdovým básníkem, stál, aniž to věděl, na straně demonů.“ To je soud, který mohl sdílet i P. B. Shelley (1792–1822), pro kterého „nic nemůže překonat lesk Satanovy postavy, jak je vylíčena ve *Ztraceném ráji*. (...) Miltonův démon daleko předčí svého Boha jakožto morální bytost.“

Kníže temnot se jeví jako neohrožený a nespoutaný, bdělý a neúnavný bojovník proti božské tyranii. Satan je Prométheus, vystupuje na místě mytického Titána, kterého Zeus přikoval ke skále a který je v Aischylově podání nesmrtelný. Moderní Prométheus se staví proti nepřátelskému, Istivému Bohu. Luciferský Satan se jeví lepší než Stvořitel: „Milton přisuzuje Satanovi otevřeně gnostický postoj, podle kterého jsou Bůh a Kristus jen různé verze Demiurga.“ Pravým *kladem* je démon. On, a nikoliv poslušný anděl se jeví jakožto ten, kdo vlastní eticky i esteticky větší úchvatnost. Již Hegel

W. Blake: Stvoření Adama

(1770–1831) se domníval: „Pokud vstoupí do hry ďábel, je třeba ukázat, že je v něm to, co přijímáme: jeho charakteristická síla, jeho energie, jeho důslednost se jeví o mnoho lepší a vytouženější než u jakéhokoliv anděla. (...) Jako u Milтона, kde je svým charakterem plným energie lepší než nějaci andělé.“

Milton se svou novou mystickou verzí má na svědomí, že mohl takto Satan vstoupit do moderních představ. To vede k tomu, jak popisuje Praz metamorfózu Satana, že se ze smutné postavy proměňuje v kladného hrdinu: je to smutný rebel, který byl podobně jako člověk Bohem oloupen o rajskou blaženost. V jedné své studii komentuje Praz s velkou odbornou znalostí autory a proudy, které si přivlastňují satanskou mytologii. A jestliže „miltonský Satan“ v 18. století „se dá ještě ovlivňovat pochmurnou fascinací tradičního typu velkorysého bandity, vznešeného delikventa, pak v 19. století v klimatu romantiky se stává rebalem, projevem metafyzické revoluce vůči stvoření. Byl to Byron (1788–1824), který zdokonalil »typ rebela«, tohoto vzdáleného předka Miltonova Satana.“ U něho se rebel stává „vybočencem“, neproniknutelným člověkem, který vybočuje z obvyklých mezí a překračuje své vlastní zločiny. Je to člověk, který stojí mimo, nad, ale současně i pod jinými lidmi. Je nešťastný, šířící zášť vůči krutému Bohu, jehož bezcitnost napodobuje. Podle Maria Praze Byronova teologie je stejná jako u de Sade (1740–1814), jehož působení mělo zásadní vliv na romantickou literaturu. V centru tu stojí nenávisť ke stvoření a jeho původci, oslava rozkoše a zločinu, jako je výsměch, profanace a zhanobení. Máme zde podle Praze co do činění s „kosmickým satanismem“, a to velmi vlivným. Jestliže příroda pouze tvoří, aby ničila, znamená to, že jí musíme pomáhat, opakovat její rytmus, její rozkoš ničit,

INDIE

Příslušníci nejnižších kast v Indii žádají stále častěji o přijetí do křesťanského společenství. Informoval o tom biochemik a angažovaný katolický laik George Menezes na „Konferenci mezinárodních katolických organizací“ ve Vídni. Menezes se v Indii zasazuje proti diskriminaci nižších kast. Přechodem ke křesťanské víře ztrácí tito „dalit“ v indické společnosti ještě více práv a ohledů, a jsou tak diskriminováni dvojnásobně. Bohužel k jejich diskriminaci dochází i uvnitř katolické církve.

PRVNÍ PŘÍPAD VE VÍDEŇSKÉM „BABYDOLL - PROJEKTU“

Patnáctileté matce se narodilo dítě. Má 2400g a jmenuje se Lars. Že jeho porod proběhl bez problémů, může matka poděkovat tzv. „Babydoll - projektu“ v řádové nemocnici Božského Spasitele. Tento projekt pečuje o nezletilé matky během těhotenství, porodu a v prvním roce života dítěte za přispění lékařů, psychologů a sociálních pracovníků. Ročně je jen ve Vídni na 700 případů těhotenství nezletilých dívek. Projekt pomáhá těmto mladým matkám při styku s úřady, při studiu a při vyhledávání pomoci. Vítání jsou i mladí otcové, ale bývá obtížné je oslovit, protože propadají panice. Ale jsou i takoví, kteří stojí za svým dítětem, účastní se kurzů a asistují při porodu. Některé ale odpadnou a mladé matky

onu sadistickou slast, která těží radost z bolesti, opojnost ze zmaru, božské z ďábelského, podobně jako v malířství Eugène Delacroix (1798–1863), tento malíř „kanibal“, „moločista“, „roznašeč bolesti“, který se nemohl dost nabrodit v krveprolitích, požárech, zločinech, *putrideros*, ilustrátor těch nejtemnějších scén z *Fausta* a satanských básní svého zbožňovaného Byrona, tento milovník zemí, ve kterých vládne násilí a dusno. Takové je básnické umění Bau-

delaira, kterého inspiruje Poe a de Sade a jehož kosmický pesimismus je podobnější manichejské herezi než křesťanskému náboženství: „Absolutno! Výsledek protikladů! Ormuzi a Aromane, vy jste totéž!“ Je to vypravěčské umění Flauberta (1821–1880), pro kterého „Nero bude žít déle než Vespasián, Satan déle než Ježíš Kristus“, je to umění Swinburna (1837–1909), který spoután gnostickou teologií de Sadeho, dává zvolat svému rebelovi: „Kdybychom

HOLANDSKÁ LOĎ U POLSKÝCH BŘEHŮ

Na pozvání polských feministek připlula do polských vod holandská loď Langenort, na které se provádějí potraty a která provádí distribuci potratových pilulek. Její příjezd se setkal s vlnou rozhořčených protestů. Polská justice zaplombovala její operační kontejner. Státní prokuratura celý případ prošetřuje.

1000 MŠÍ ZA PAPEŽE

Patrick Ryan z Londýna požal spolu s manželkou plán zajistit, aby 16. října 2003, v den 25. výročí volby Jana Pavla II., bylo odsouzeno od východu slunce až do jeho západu za Svatého otce 1000 mší svatých. Mše mají být slouženy od ostrovů Fidži přes Nový Zéland ve všech zemích až po západní Aljašku. Ze všech pěti kontinentů již přišly potřebné přísliby. K celebrování těchto mší je možno se přihlásit na internetových stránkách www.jp2-jubilee.org.

JAN PAVEL II. PRACUJE NA NOVÉ KNIZE

Jan Pavel II. již druhý rok upouští od letního pobytu v Alpách a bude trávit dovolenou v letním sídle Castelgandolfo. Chce zde pracovat na knize vzpomínek na dobu, kdy působil jako krakovský arcibiskup.

Kath-net

mohli zastavit přírodu, pak byl zločin dokonalý a hřích byl skutečností. Kdyby to člověk mohl udělat, kdyby mohl zabrzdit běh hvězd a změnit přílivy, kdyby mohl zadržnout běh světa, najít sídlo života a zničit ho; kdyby si mohl opatřit přístup k nebi a zamořit ho, sestoupit do pekla a osvobodit ho od zavržení; kdyby mohl strhnout slunce a spálit zemi, poručit měsíci, aby chrlil do vzduchu jed a oheň, kdybychom mohli zničit plod v semeni a zkvasit mléko matky v ústech jejího dítěte, pak bychom mohli říct, že jsme zhřešili proti přírodě, zahráli si s jejím zlem.“

Ničení, profanace: v tom je největší rozkoš! Pozoruhodný literární proud, který začíná u volnomyšlenkářského románu 18. století a přímo hýří profanací. Akt překročení zákona vyvolává nadšení, protože je to hanobení. Tělo, tělo ženy, je tím žádostivě přitažlivější, čím je bezbrannější (dítě, panna, řeholnice). Zhanobit tělo znamená odstraňovat transcenci, strhnout ji zpět na zem, odhalit temnou tvář Evy, onu věčně ženskou tvář svázanou s mocí Satana. Ďábelskost směšuje čisté a nečisté, potřebuje nevinu, aby vybudila vášeň, explozivní sílu negativního. S de Sadem se eros stává součástí gnostické teologie. Podle něho je tato jednota mezi eros a thanatos – láskou a smrtí – dominantním prvkem luciferského nihilismu, který najde své naplnění nejprve v dekadenci a pak surrealismu.

Ale Satan není jen v Prométheovi, není jen protiklad k padlému Miltonovu andělu. Satan je nakonec pro tento směr umění i v samém Bohu.

(Dokončení)

(*) Ophité byli antická gnostická sekta ctitelů hada. Zprávy o této sektě můžeme najít v odsuzujících apologetických spisech sv. Irenea, sv. Hyppolita a ve spisech Tertuliana a Origena.

Portrét nového blahoslaveného Ivana Merze

22. června 2003 prohlásil Jan Pavel II. v Banja Luce blahoslaveným Ivana Merze, katolického laika a profesora na arcibiskupském gymnáziu v Záhřebu.

Ivan Merz se narodil v Banja Luce 16. prosince 1896 jako jediné dítě v zámožné rodině. Rodina byla založena spíše občansko-liberálně a náboženství u ní nehrálo velkou roli. Ivan vystudoval po skončení základní školy reálné gymnázium.

Když mu bylo 16 let, poznal krásnou dívku Gretu Tešnerovou. Velice se do ní zamiloval. Ona však utekla s jedním podvodníkem a po tomto milostném dobrodružství si sama vzala život. Tento zážitek Ivana hluboce poznamenal.

V rámci zájmu o literaturu a vědu se zvláštním sklonem k vědám přírodním vystaly před ním otázky o věčném určení lidského života. Ivan chce studovat umění a literaturu. Ale rodiče s tím nesouhlasí. Kvůli nim se tedy zapisuje ve Vídni do vojenské akademie. Po několika měsících však rodiče pochopili, že to není jeho zájem, a tak může počátkem roku 1915 začít studium na vídeňské univerzitě. Navštěvuje divadla, opery a čte mnoho literárních děl. Velice si rozšiřuje duchovní horizont a roste v něm zájem o víru.

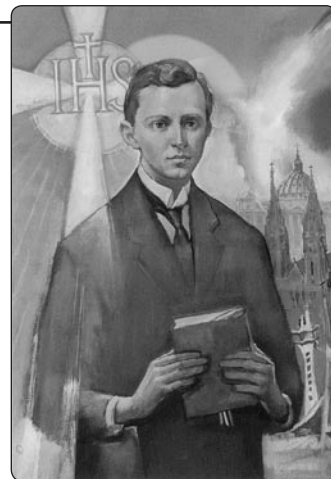
Záhy je však povolán k vojenské službě. Vzrůstá v něm stále více touha po křesťanské dokonalosti. Vidí však svou vlastní slabost a bezmocnost a obrátí se k Bohu o pomoc. Dne 8. prosince 1915 složí slib čistoty až do uzavření manželství. V únoru 1916 je poslán na frontu. V jeho deníku je mnoho úvah na téma války a míru: „To nejhorší je vojenská služba ve válce. Kristus řekl: „Dávejte, co je Božího, Bohu, a co je císařovo, císaři,“ ...ale já se zde necítím, když mám zabíjet lidi! Když na to pomyslím, nemohu poznat sám sebe. Vždy jsem snil o bratrství a lásce.“

Po válce pokračuje ve Vídni ve studiu. Rodiče souhlasí a může studovat to, co si přeje, literaturu, romanistiku a germanistiku na filozofické fakultě. Jeho rodiče se mezitím přestěhovali do Záhřebu. Stěžejním duchovním zážitkem se pro něho staly exercicie, kterých se účastnil v misijním domě sv. Gabriela v Mödlingu. Později získal stipendium na studium ve Francii a na podzim 1920 odchází se dvěma spolužáky do Paříže, kde dva roky studuje na Sorbonně a na Katolickém institutu.

Po skočení studia se vrací r. 1922 z Paříže do Záhřebu. Je jmenován profesorem francouz-

štiny na arcibiskupském gymnáziu v Záhřebu. Zde pak působí až do své smrti. V následujícím roce získá na záhřebské univerzitě doktorát. Zdá se, jako by vedl jen docela obyčejný život. Jeho profesorskou službu zaplnila věda a ostatní povinnosti, volný čas věnuje práci mezi katolickou mládeží.

Jednou napsal své matce: „Moje povolání je katolická víra.“ To se také stalo jeho dalším životním programem až do konce života. Ivan vede intenzivní život modlitby. Každý den se účastní mše svaté, modlí se růženec, často cestou nebo při procházkách po záhřebských uli-

cích. Jednou týdně přichází do baziliky Božského Srdce, aby se zde nerušeně a nepozorovaně modlil křížovou cestu. Často a rád se účastní adorací před Nejsvětější svátostí oltářní.

Jeho zvláštním zájmem je liturgie. Jako dizertační téma si v Paříži vybral „Vliv liturgie na francouzské spisovatele od Chateaubrianda do dneška“. Publikuje v různých časopisech četné články o liturgii. Zprostředkovává tak mládeži mnohé z toho, co předal až Druhý vatikánský koncil. Mnoho úvah věnuje také otázce rodiny.

Již od dětství si stěžoval na slabý zrak. K tomu přistoupily později bolesti zubů. Od roku 1927 v době své aktivní činnosti v chorvatské církvi se ustavičně potýká s různými nemocemi. Nejdříve je to zánět krku, pak zánět žeber a plicních hrotů. V roce 1928 se dostaví další nemoc, akutní zánět čelistních dutin. Operace je nevyhnutelná.

Ivan tuší, že jeho život se chýlí ke konci. Umírá 10. května 1928 v záhřebské nemocnici ve věku 31 let. Na jeho pohřeb přišlo 5000 lidí, aby se rozloučili s tímto neobyčejným katolickým laikem. Jeho poselství o apoštolátu laiků je pro naši dobu velice aktuální. To je také důvod, proč ho dává Jan Pavel II. za vzor především mládeži ve střední Evropě v době přípravy na Katolický den 2004 v Mariazell.

*Kath-net
překlad -lš-*

POMOCNÁ AKCE CÍRKEV MUČEDNÍKŮ

Na Misijním dnu, který se konal 22. června v Leinfeldenu u Stuttgartu, kritizoval Wolfgang Baake, předseda pomocné akce Církve mučedníků, skutečnost, že na ekumenický den církvi v Berlíně byl pozván buddhistický vůdce. Z hlediska křesťanů utlačovaných v komunistických a islámských oblastech ztratila německá církev svou věrohodnost. Pozvání „Jeho Svatosti“ Dalai Lamy je fatálním signálem pro všechny křesťany, kteří jsou pronásledováni výlučně za to, že se hlásí k Ježíši Kristu. Baake apeloval na to, aby se důrazně předcházelo všem pokusům o zrovnoprávnění náboženství. „Pro křesťany neexistuje žádná jiná Svatost mimo Ježíše Krista!“ prohlásil Baake.

Křesťané jsou obzvláště pronásledováni v Číně, na Kubě, v Severní Koreji, Kambodži, Laosu a Vietnamu, z islámských zemí v Saúdské Arábii, Pákistánu, Súdánu a Indonésii.

Dílo Církve mučedníků založil rumunský pastor Richard Wurmbrand (1909–2001).

VATIKÁNSKÁ ROČENKA

Za pontifikátu Jana Pavla II. vzrostl počet katolíků o 40,2 % ze 757 milionů v roce 1978 na 1,061 miliardu v roce 2001, přičemž světová populace vzrostla ve stejném období o 45,8 %.

Kladnou bilanci vykazuje Církev především v Africe, kde katolíků přibýlo o 150 % a kandidátů kněžství o více než 270 %. Rovněž v Asii je vývoj potěšitelný. I když tady katolíci představují jen 3 % obyvatelstva, vzrostla tu Církev o 71 %.

Zřetelný pokles je však ve vyspělých zemích v Evropě a Severní Americe, především pokud jde o pokles počtu kněží, kněžských kandidátů a zvláště řeholníků. Zde počet věřících připadajících na jednoho kněze vzrostl z 1797 v roce 1978 na 2619, přičemž počet samotných věřících zaznamenal pokles.

Ve jménu jakých principů jsou trestány oběti války?

Rozhovor s Mons. Franjem Komaricou, biskupem z Banja Luky

Ještě před jednodenní návštěvou Jana Pavla II. v Bosně a Hercegovině, která se uskutečnila v neděli 22. června, natočil redaktor německé sekce Vatikánského rozhlasu Ludwig Waldmüller exkluzivní rozhovor s biskupem z Banja Luky, Mons. Franjem Komaricou. Ten podrobil tvrdé kritice mezinárodního společenství, jež je spoluzodpovědné za utrpení, kterému bylo během balkánských válek v 90. letech minulého století vystaveno tamní obyvatelstvo. Přinášíme vám úplný překlad tohoto rozhovoru, jehož podstatná část byla odvysílána 23. června.

Pane biskupe, jak byste charakterizoval současný život v Bosně, v Banja Luce?

Bohužel, tady v Bosně-Hercegovině, v tomto útvaru Srbské republiky, neexistuje ještě právní stát. Politické vedení nemá jasnou představu o směřování země. Mezinárodní představitelé, kteří tu hrají hlavní roli, cosi podnikají, ale je to proces vleklý a ne příliš výrazný. Mezi lidmi proto vládne nespokojenost. Mnoho slibů ze strany místních politiků nebylo dodrženo, lidé se cítí podvedení a obelhaní. Panuje atmosféra únavy, lidé nevědí, co dělat, a zoufají si. Je tu problém vystěhovalců a uprchlíků, kteří se bohužel stále nemohou vrátit, přestože od konce války uplynulo osm let. Po Daytonu a po spoustě konferencí, které byly svolány právě proto, aby se uskutečnilo „Anexum číslo 7“, které se týká práva na návrat uprchlíků a vystěhovalců, se jich vrátilo jen málo. Platí to hlavně pro katolíky našeho regionu: doposud se jich vrátila jen necelá tři procenta.

Velmi nás mrzí, když politici a diplomaté na mezinárodní úrovni opakují: „Pokud jde o návrat uprchlíků, jsme velmi spokojeni, počet těch, kteří se vrátili, je dostatečný, dokonce vyšší, než bývá běžné.“

Samozřejmě – do federace se vrátilo nejvíce Srbů a také mnoho muslimů. Ovšem pokud jde o Chorvaty, tedy o katolíky, vrá-

tila se jen nepatrná část. Platí to zejména pro diecézi Banja Luka a pro sarajevskou arcidiecézi.

Nesmíme mlčet. Musíme se ptát: proč se dějí takové věci, proč jsou všichni tito lidé zbaveni svých práv, což postihuje na prvním místě katolíky?

Je známo a dá se to dokázat, že právě katolíci byli během války velcí pacifisté, nikoho nezpochybovali, nedali žádný impuls, který by vedl k vypuknutí války... Byli potrestáni právě proto, že byli pacifisty.

Konstatujeme tedy, že zločinci byli odměněni a oběti potrestány. Vždycky znovu se ptám představitelů mezinárodního společenství a politiků v mé vlasti: ve jménu jakých principů, ve jménu jakých mezinárodních práv se trestají oběti války?

Co bylo podle vás příčinou války ve vaší zemi? Šlo o místní konflikt, etnický konflikt, nebo konflikt mezinárodní? V čem je jeho jádro?

Ze své zkušenosti, na základě stovek rozhovorů, které jsem vedl s nejvýznamnějšími politiky a diplomaty Evropy, ale také Spojených států a Kanady, jsem chtěl nechtě musel učinit následující závěr: stali jsme se pouze cvičištěm pro vyřizování sporů mezi největšími mocnostmi Evropy i Ameriky. Byla to pro mě velmi hořká zkušenost. Všechno to, co jsem vyslechl v Paříži,

Londoně, Bonnu, Bruselu, Washingtonu a Ottawě, bylo pro mě zdrcující!

Musel jsem konstatovat nejednotnost Evropanů mezi sebou, ale také ve vztahu k Američanům, nerozhodnost, nečestnost, falešnost, nespolehlivost, a to právě ve chvílích, kdy šlo o obranu největších hodnot a principů naší civilizace, jako jsou důstojnost člověka, lidská práva a všechna základní práva a svobody – principy, které v mé vlasti, v Bosně-Hercegovině neplatí!!! Znamená to, že nejsme lidmi, kteří mají stejnou hodnotu jako ti v západní Evropě.

Proč? Proč? Copak jsme všera slezli ze stromů? Tak s námi jednájí – to je přece nepřijatelné! Na začátku 21. století křesťanské éry!

Mohl byste to upřesnit? Co znamená „tak s námi jednájí“? Co se tady děje?

Podle prohlášení kompetentních politiků a představitelů na evropské úrovni došlo tady – mimo jiné – k prodloužení první a druhé světové války. Na tomto malém kousku Evropy povstaly různice mezi národy a etniky a mezi náboženskými komunitami, jež se postavily proti sobě.

Velmi dobře věděli, „kdo je kdo“ u nás. Jeden z vysoko postavených politiků mi už roku 1996 v Ottawě řekl: „Exelence, my víme, kdo je největším zločincem, víme o Miloševićovi. Nesmí ale ještě padnout. Neudělal ještě všechno to, co udělat musí.“ A dodal: „Hrát si s »loutkou« je jednoduché.“ To znamená, že Milošević byl loutkou v rukou mocných tohoto světa; že zabil tolik lidí, že jich tolik odsoudil k smrti, že osnoval intriky, z nichž je dnes obviňován v Haagu; a představitelé mezinárodní politiky si toho byli již tehdy vědomi. Je velmi trpké toto všechno vědět.

O tom se přirozeně nemluví a nechce se o tom mluvit. Hlavní odpovědnost se shazu-

je na místní obyvatelstvo, které nechali všemu napospas a ve kterém vyvolali tolik úzkosti, že se jedno etnikum děsilo druhého, a tak bojovali lidé proti sobě o přežití. Tady nežijí různá etnika společně teprve od včerejška. Lidé ale vždy našli nějaký „modus vivendi“ a mohli budovat své domovy. Zvenku se na ně ale vždy hledělo podle principu „divide et impera“, a tak tu bylo vytvořeno cvičiště, kde dnes vysoký politický představitel musí říct: „Ano a amen.“

Náš stát bych přirovnal k vozu, který spolu s dalšími vozy, které představují další evropské země, musí urazit společný úsek cesty směrem do budoucnosti. Všechny vozy postupují dopředu, jen jeden, Bosna-Hercegovina, uvízl v bahně. A v tom voze sedí lidé – malí i velcí, nemocní i zdraví, nespokojení, hladoví, žízňiví – všichni zavřeni v jednom voze. Také oni chtějí postupovat dopředu, ale koně netáhnou, nejsou schopni vytáhnout vůz z bahna.

Kdo je tím viněn? Samozřejmě koně – a co s kočím? Sedí tady bruselský kočí, přesněji řečeno mezinárodní společenství, které odmítá s větší poctivostí, ctí, důvěryhodností a rozhodností popohnat koně, které zapráhlo do vozu – totiž místní politiky – a odmítá ukázat koňům, jak vytáhnout vůz ven z bahna. Proč se kočí chová právě tak? Mezinárodní společenství si tady vymínilo spoustu práv, ale žádný závazek. Proč? Ptám se proč, proč s námi jednájí tak, jak jednájí? Co po nás chtějí?

Bosna je pro Evropu lakmuvým papírkem. A Evropa tady v Bosně neobstála. Řekl to už Svätý otec roku 1987 v Sarajevu: Evropa se stala v Bosně-Hercegovině svědkem strašné tragédie a Evropa se musí ptát, zda byla vždy zodpovědným svědkem. Musejí se tak ptát politici, vojáci, ekonomové, umělci atd. Nechali nás o samotě. Proto se ptám: Kde jsou důvěryhodní

Evropané? Kde jsou čestní lidé, kde jsou v Evropě lidské osoby?

Z geografického hlediska patříme do Evropy, není-li však Evropa schopná udělat pořádek ve vlastním domě, co může nabídnout dalším kontinentům?

Jsem proto nucen klást Evropanům velice jasné otázky a přimět je, aby provedli skutečnou, jasnou a kompetentní diagnózu naší tragédie a mohli pak užít vhodné terapie. Pokud neukážou na tuto ránu, která přináší smrt a tolik krvácí, nenajdou nikdy správný lék.

Nesčetněkrát jsem signalizoval SOS na poplach. Kdo ho zachytil? Situace nás, katolíků v této části Bosny, je bídná, téměř beznadějná. Z dvou set dvaceti tisíc vyhnaných katolíků se za těch osm let, co uplynulo od Daytonu, vrátilo jen o málo víc než deset tisíc. Je tohle tvář Evropy? Evropané mi vždy znovu říkali: „Tolik jsme investovali do Bosny a nemáme výsledky.“ Kdo je tím vinen? My? My, kteří jsme nedostali nic z této pomoci?

Je jeden příklad, ilustrující bruselské plány s těmi, kdo se vracejí domů. Píše se doslova: „Návrat bosenskými Chorvatů do Srbské republiky není předpokládán.“ Nepočítají s jediným centem na návrat katolíků do Srbské republiky. Proč? Samozřejmě proto, že to jsou katolíci, z papežovy strany, a jak mi kdysi bylo řečeno: „Chceme ukázat papežovi, že my jsme tu pány, chceme ho potrestat tím, že potrestáme jeho katolíky.“ Co od nás Evropané očekávají? Co ještě máme udělat, abychom byli ve vašich očích, v očích velkých evropských humanistů, konečně uznáni za lidi?

Uvedl jste, že Milošević byl označen za „loutku“. On sám se v Haagu brání od počátku právě těmito slovy. Co za tím stojí? Má právo to říkat? Jaké jsou ty americké zájmy, jaké francouzské...?

Takové otázky musíte klást jim, ne mně. Nejsem ani Američan, ani Francouz, ani Angličan, ani představitel mezinárodního společenství. Rozhovory, které jsem vedl chťe nechtě, abych bránil práva lidí ve své vlasti, lidí zbavených svých práv, rozhovory s populárními politiky, s ministry, s diplomaty, mě opravdu zklamaly. Představte si, že byste nahlížel za kulisy světové politiky a viděl, že v pozadí této války soupeřily mezi sebou největší světové mocnosti. Američané chtějí posílit svou pozici a to samé platí pro Evropany.

Například francouzští delegáti, kteří byli hosty v mém domě, mi řekli: „Excelence, musíte co nejrychleji zapomenout na Dayton. Dayton nesmí fungovat! Uděláme všechno pro to, aby nefungoval.“ Zeptal jsem se: „Pro lásku Boží, co se děje? Žertujete, nebo mluvíte vážně? Dayton podepsal i váš prezident.“ A co mi odpověděli? „Excelence, to je jen papír, my si nemůžeme dovolit, aby se Američané stali pány v našem domě. Dayton je americkým dítětem.“

Kdysi jsem se ptal bývalého amerického ministra zahraničí Christophera: „Excelence, má být váš prezident brán vážně?“ – „Samozřejmě,“ odpověděl, „pro mě je to člověk, který musí být brán naprosto vážně, první muž první světové velmoci.“ Zeptal jsem se: „To znamená, že opravdu věděl, co dělá?“ – „Samozřejmě.“ Dodal jsem: „Věděl také, s kým podepisoval Daytonskou smlouvu?“ – „Samozřejmě.“ – „Tak se vás ptám, jak to, že delegáti země, jejíž prezident podepsal smlouvu spolu s vaším, mi mohou říci, že Dayton je hloupost, pouhý cár papíru?“ Odpověděl mi velmi rozčileně: „Jak mohli říct něco takového? Co chtějí Evropané?“

Na to jsem řekl: „Evropané říkají, že Dayton je americkým dítětem.“ To ho rozčílilo ještě víc, takže křičel: „Tahle válka

by byla ještě strašnější, kdybychom nezasáhli.“ A v tom měl pravdu.

To, co chtěli Němci, nechtěli Francouzi nebo Angličané. Francouzi sami mně řekli: „Naše dítě bylo zabito. Jugoslávie byla symbolem vítězství po první světové válce.“ Když jsem se ptal, proč přijali takovou tragédii v mé vlasti, odpověděli: „Musíte pochopit, že pro nás dnes není snadné, podepisovat znovu kapitulaci první světové války. Jugoslávie, naše dítě, zemřelo a vy chcete, abychom tleskali? Není o čem mluvit.“ Byla to tedy zástupná válka.

Jednou jsem také mluvil s kancléřem Kohlem. Řekl mi: „Naši sousedé nám nemohou odpustit, že jsme se spojili, nemluvě o skutečnosti, že jsme vás uznali jako stát.“ Kardinál Lustiger mi vyprávěl, že zemřelý Mitterand mu stále vyčítal, že Svätý stolec a papež sám jsou hlavními viníky toho, že Francie prohrála (rozpadem Jugoslávie) první světovou válku. Co to všechno má pro Boha znamenat?

Bodo Hombach, bývalý německý ministr a představitel Evropské unie, řekl před zástupci devíti zemí západní Evropy: „Je veřejně známo, že u vás, tedy v Chorvatsku, Bosně a Kosovu, se odehrály zástupné války.“ To znamená, že jiní bojovali jeden proti druhému na náš úkor. To je velmi kruté, velmi bolestné.

Setkal jsem se jednou s několika politiky Evropského parlamentu. Bylo to v den, kdy se asi padesát politiků sešlo s představiteli katolické církve a všech pravoslavných církví a diskutovali o roli církvi a náboženských komunit v budování evropské společnosti. Zeptal jsem se tedy: „Co děláte s námi v Bosně? Mezi desítkami milionů Evropanů jsou dva nebo tři miliony takových, kteří nemají nohy, a my tady mluvíme o posledních typech bot pro obyvatele Evropy, v nichž by bylo možné ura-

zit dalších padesát kilometrů, tj. příštích padesát let. Ale co děláte pro lidi, kterým byly velice brutálním způsobem odňaty nohy? S těmi, kdo nemají žádné právo na berle nebo protézy? Nechce se nám mluvit o botách. Jestliže se u nás odehrály zástupné války, jak je označil jeden z bruselských představitelů na oficiálním setkání, proč nepošlou své zprostředkovatele s pomocí?

Ne, ne a ještě jednou ne!!! Tady se chce zalátat velký válečný zločin, etnická čistka. A děje se tak plánovitě, že zítra bude možné plánovat pokračování války. To přece nelze! Já zítra už na světě nebudu, ale dokud budu moci, budu přítomen se svým protestem a se svým voláním o pomoc. Zachraňte člověka, obraz Boží! Jste-li lidé, proč neuznáváte také lidi, kteří jsou tady? Není naší vinou, že jsme se narodili tady v Banja Luce a ne v Německu, ne ve Francii, v západní Evropě, v Americe.

Čím jsme se provinili? Snažíme se – a můžeme to doložit – uplatňovat stejné principy, stejné hodnoty a tžž řád, jaký máte doma vy. Proto jsme potrestáni. To je cynické!“

Několikrát jste se zmínil o roli Svätého otce. V jakém smyslu je jeho role důležitá v tomto konfliktu a co znamená jeho přijezd?

Papež byl nesporně jedinou osobou, která se vyjadřovala jasně a konsekventně k tragédii mé vlasti, stejně jako ke všem tragédiím tohoto světa. Vždy zdůrazňoval právo člověka na základní lidská práva, na bezpečnost, na vlast, tedy na právo na život hodný člověka. Svätý otec se nesčetněkrát nechal slyšet během tragédie v Bosně a Hercegovině. Téměř tři stakrát zdůraznil osobně při různých příležitostech: „Zastavte válku, zachraňte člověka.“

Papež je morální autoritou, přijímanou všemi na světě. Proto je důležité, že znovu zazní je-

ho hlas, demaskující zločiny, ne-spravedlnost, rouhání atd.

Když přijede, učiní to i tentokrát. V jednom rozhovoru mi přímo řekl: „Nemohu v žádném případě dovolit, aby byly Římu přímo před nosem v podstatě zrušeny tři diecéze.“ Když to řekl, pochopil velmi dobře situaci v Bosně. Dodal ještě: „Vy biskupové musíte dělat to, co je vaším úkolem, aby se vrátili kněží, řeholníci a věřící. Církev vám musí pomáhat po materiální stránce, ale také dalšími prostředky solidarity.“

Církev nejsou jen biskupové, také politici jsou součástí církve. Ti se musejí zasadit více, vědoměji a rozhodněji ve prospěch lidí, kterým jsou upírána jejich práva – všude, ale také tady v Bosně. To očekávám od křesťanských politiků.

Nikdy jsem nezvedal hlas pouze za katolíky, ale vždy za každého, komu byla upírána práva. Od ostatních očekávám, že budou dělat totéž ve svém prostředí.

Kdybyste měl v pěti větách formulovat apel na světové veřejné mínění, co byste řekl?

Draží přátelé lidí, máme významnou šanci ukázat svou tvář – šlechetnou, lidskou, důvěryhodnou, právě když budeme pracovat pro lidi zbavené všech práv, ať jsou blízko či daleko. Jako věřící v první řadě v našich modlitbách, ale také skrze naši solidární práci. Musíme najít cesty, které umožní všem lidem žít život hodný člověka. Jsme všichni součástí jedné rodiny, je naším úkolem pečovat o druhé, a tak ukázat, že jsme stvoření hodná Boha. Tady, v mé vlasti, v Banja Luce, v Bosně-Hercegovině, jsme právě v takové situaci. Chci vám všem dát příležitost ukázat člověku svou pravou, šlechetnou a přátelskou tvář a pomoci těmto lidem, kterým jsou jejich práva upírána.

(Připravil Ludwig Waldmüller, překlad česká sekce Vatikánského rozhlasu)

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

hodnot o nic lépe, ba ještě hůře než Evropa. Naše ústava začíná stejně jako za dob komunismu a navíc to pohanské, co v EU prosazuje především levice a zelení, je u nás ochotna podporovat i velká část pravice. Budeme se o tom moci přesvědčit v souvislosti s projednáváním návrhu zákona o nelegálnosti potratů.

Není bez zajímavosti, že protagonisté novopohanství v EU už vyslovují obavy, zda vstup některých zemí nebude znamenat ohrožení dosaďadního kursu, který je bohužel i v rozporu s přirozeným mravním zákonem. Mezi takové země my ovšem v současnosti nepatříme. Z toho pohledu se pak náš vstup do Evropy jeví problematicky poněkud jinak: zvětší se počet zemí, které prakticky negují své křesťanské kořeny. Náš vstup bude tedy v současné době oslabením a protiváhou toho zdravého a křesťanského, co mohou do EU někteří noví členové přinést. Naším úkolem je především usilovat o přerod ve vlastním domě. Budeme dokonce v Evropě bílou vránou, protože nejsme s to uzavřít dohodu se Svatým stolicem.

Samotné odmítnutí našeho vstupu by navíc znamenalo nový problém: prodlužovalo by rozdělení, které je dědictvím minulého století. To, nad čím je třeba se především zamyslet, je jiná otázka: Čím to, že sjednocená Evropa se v druhé po-

lovině minulého století tak velice vzdálila od původních ideálů svých hluboce křesťansky žijících a smýšlejících zakladatelů. A navíc, čím to, že se Evropa stává stále více pohanskou právě v té době, kdy měla být nově zásadně ovlivněna pokoncilní Církví, která se rozhodla, že se otevře světu a zahájí novou evangelizaci.

Nemáme přece co do činění pouze s pozemskými mocnostmi, parlamenty a konventy, ale bojujeme s těmi, kteří mají svou říši tmy v tomto světě, se zlými duchy v ovzduší, jak nás varuje svatý Pavel. Had z ráje je kluzký, hbitý a vynalézavý. Po celá stáletí si hledá a připravuje cestu do lidské mysli a lidského srdce. Od vzniku Církve dovedně střídá a kombinuje variantu vnějšího násilí a vnitřního nahlodávání a rozvratu. Umí si dovedně posloužit i tím, co lidstvo pokládá za svůj nejuvznešenější dar a výtvar – uměním. V antickém pohanském světě umění plnilo roli katarze, mravního očištění. Od té doby se mnoho změnilo. Dnes si Had posluhuje uměním, aby v člověku zdomácněla naopak úplná zvrácenost, aby místo po Vykupiteli, který ho vysvobodil z hříchu, toužil po Hadu, který ho v hříchu utápí jako ve zcela přirozené samozřejmosti. Stěžejní díla světové literatury připravují již po stáletí nástup satanismu a provokují k prométheovské vzpouře proti božskému, která má nejrůznější podoby, od zcela osobní

až po krvavé revoluce, které se odívají do pseudosvatých ideálů a hesel s jediným cílem – sesadit Boha a posadit na trůn člověka. I v bohoslužbě.

Ale již na samém začátku při prvním vystoupení Hada v ráji byla řeč nejen o něm, ale také o Ženě, která mu rozdrtila hlavu. Tato Žena vzala svůj úkol velice vážně a důsledně ho realizuje. Čím více Had zvedá hlavu, tím více přichází také ona. Všude tam, kde je třeba rozdrtit Hadovi hlavu, je třeba umožnit vstup Marii, nové Evě: do srdcí jednotlivců, do rodin a domovů, do škol i na Hrad. Dává nám k tomu svůj nanejvýš účinný nástroj: modlitbu svatého růžence. Tato modlitba již vícekrát v minulosti přinesla proti vši naději vítězství nad velkou přesilou.

Evropu nezmění náš bojkot ani polemiky o něm, ale naše modlitby a oběti. Čím méně je zatím těch, kteří jsou k tomu ochotni a připraveni, tím více růženců a obětí je zapotřebí. Je třeba hledat všechny rezervy, jak prohloubit jejich vnitřní hloubku i jejich počet. Je třeba se stále modlit a nikdy nepřestávat. Právě pohled na velikost šířícího se zla nás musí provokovat k modlitbě mnoha růženců, abychom byli naplněni nikoliv strachem a pobouřením, ale uklidňující důvěrou: neposkvrněné Srdce Ženy, která drtí hlavu Hada, nakonec zvítězí. I v Česku i v Evropské unii.

-red-

OTTO VON HABSBURO NA ADRESU PRAVOSLAVNÝCH V BANJA LUCE

Všichni významní zástupci muslimů se zúčastnili bohoslužby, kterou měl Jan Pavel II. v Banja Luce. Vůbec však nebyla zastoupena pravoslavná církev. Tuto skutečnost ostře kritizoval Otto von Habsburg, syn posledního rakouského císaře Karla I., který přijel do Bos-

ny na pozvání biskupa Franja Komaricy i se svou paní Reginou. Podle knižete Habsburga biskup Komarica udělal během války velmi mnoho, aby pomohl bosenským muslimům. Taková spolupráce je příkazem doby, aby se zabránilo válce mezi kulturami. Otto von Habsburg navštívil Banja Luku během války několikrát, také jako člen delegace Evropského parlamentu.

ANNA KATEŘINA EMMERICHOVÁ BUDE BRZY PROHLÁŠENA BLAHOŠLAVENOU

Podle sdělení Vatikánského rozhlasu oznámil Vatikán brzké blahorečení Kateřiny Emmerichové z Flamschen u Coesfeldu. Tato tělesně postižená myslitelka, která nesla na svém těle stigmata, zemřela v roce 1824 ve věku 50 let v Dümenu.

Bašta Pána Boha (28)

Claude Pascal chtěl listím ozdobit kostel, v němž se měla příští neděli konat velká slavnost. Tak mu to přikázal spřísežný kněz. Montbernage mělo v den Páně zhlédnout mimořádnou podívanou.

No, a co se zatím dělo v Montbernage?

Na náměstí před kostelem stavěli truhláři, kteří přišli z Poitiers, tribunu. Mládež ze vsi postávala zvědavě okolo a obdivovala vznikající dílo.

„Já vím, co to asi bude,“ uvažoval Martin Cordier. „Přijede sem muž, který umí ohýbat železo nebo polykat oheň nebo něco takového.“ „Možná taky třeba tančící medvěd,“ domníval se Robert. „Nebo by to mohlo být tele s dvěma hlavami,“ mnil tlustý Filip. Zatím řemeslníci připravili nad pódium nápis, na němž si hoši přečetli, že se v neděli odpoledne ve dvě hodiny bude konat velká podívaná, na kterou jsou všichni naléhavě zváni.

Není divu, že se v uvedenou hodinu shromáždili na náměstí před kostelem až na výjimky téměř všichni vesničané z Montbernage. V očekávání příštích událostí se mezi smíchem a vtipy ozývaly také ojedinělé názory, co se asi bude dít. Kdyby byli ovšem lidé věděli, co je ve skutečnosti čeká, nebyl by zde zůstal ani jediný z nich.

Přesně s druhým úderem zvonu přitáhl do Montbernage přes Joubertův most oddíl národních gardistů s bubny a píšťalami, ozbrojený kopími a šavlemi. Venkované se zatvářili mrzutě, když uviděli rudé občanské vojáky. Jen tlustý Filip neztratil klid a zašklebil se na svého bratra:

„Zdá se, žeš měl pravdu s tím tančícím medvědem, vždyť už pískají taneční muziku.“

Ale starší bratr na něho jen zlostně zavrčel: „Drž hubu!“

„Páchne to tady pořádným svinstvem,“ bručel Jirka Vina-

ie ke svému kamarádovi Pavlu Convertierovi. „To bys musel ještě jednou troubit na poplach! Jenomže oni by ti už asi nesedli na lep.“

Zatím se vojáci rozestoupili tak, že kolem vesničanů vytvořili kruh. Ten, kdo už neměl chuť se této podívané dále účastnit a chtěl odejít domů, byl hrubě sražen zpět. Když trochu ustalo reptání a užaslé otázky z davu diváků, vystoupil na lešení z prken otrhaný jakobín a křičel:

„Občané Montbernage! Váš farář chce učinit prohlášení. Poslouchejte ho pozorně, jak náleží ušlechtilému knězi věrnému ústavě!“

A opravdu, na pódium před ohromené a zděšené davy lidí předstoupil bývalý kapucín ve svém dřívějším řádovém šatu. Jeho tvář byla bledá, oči hořely neklidným ohněm.

Z houfy jakobínů se několikrát ozvalo ‚bravo‘, také kostelník Pascal, který stál v první řadě, nadšeně tleskal.

V davu se však rozhostilo hrozivé ticho. Do něho začal spříseženec hovořit:

„Občané Montbernage! Stojím zde, abych učinil prohlášení. Vidíte mě nyní v rouchu temného fanatismu, které jsem kdysi nosil. Strádal jsem za zdmi kláštera, až nastal ten přeslavný den vítězství volnosti, rovnosti a bratrství. Tu se také pro mne otevřela brána svobody. Odložil jsem šaty fanatismu a přisa-

hal jsem na nádhernou ústavu republiky.“

Zase se ozvalo pochvalné volání z řad vojáků. Znovu zuřivě tleskal Claude Pascal. Ostatní však setrvali v ledovém mlčení. Ale bývalý kapucín pokračoval: „Vůle lidu mě učinila farářem v Montbernage. Sloužil jsem bohoslužby, jak je zvykem. Ale dnes, kdy volnost pochodu je pevným krokem, nesmějí se bohoslužby sloužit jinak, než ve jménu rozumu. Tímto se proto zříkám svého kněžského úřadu, následuji příkladu velkého biskupa z Paříže Gobela, který odhodil před národním konventem hůl a mitru a odložil tím roucho fanatismu před očima všech. Ať žije rozum! Ať žije svoboda! Ať žije republika!“ Po těchto slovech strhl ze sebe nešťastný kněz řádový šat, hodil jej na zem a šlapal po něm.

Zazněl pronikavý výkřik rozhořčení. Několik mužů se zatvářilo, jako by rouhače, který tak potupně zradil církev a víru, chtěli srazit z tribuny. Ale sedlák Pasquier, který stál v jejich blízkosti, je zadržel:

„Nešpiňte si ruce s takovým zrádcem!“ Mnoho žen plakalo. Některé z nich sáhly po kříži, jako by chtěly zažehnat ďábelské čáry. Revolucionáři se s kopími v rukou prodírali dopředu k lešení, aby pomohli odpadlému mnichovi, kdyby to bylo nutné. Bubny duněly, aby přehlušily křik diváků. Potom vystoupil na pódium opět rozedraný jakobín a nasadil zběhlému knězi slav-

nostním gestem rudou jakobínkou čapku.

Nyní zazněl do stále silícího reptání davu posměšný smích.

Filip pošeptal bratrovi: „Přece jen je to tele s dvěma hlavami. Na jedné má biret a na druhé rudou čapku.“ Ale Robert, který neměl náladu na žerty, mu dal pořádný pohlavek, kvůli čemuž se Filip skoro rozhněval.

Podívaná však měla teprve teď dosáhnout vyvrcholení. Na náměstí před kostelem se ozvalo pronikavé troubení fanfár. Vzápětí se sem dopotácela rota opilých a otrhaných jakobínů, z nichž čtyři nesli na ramenou v ověčené lenošce nestydatě oblečenou, křiklavě nalíčenou ženštinu.

„Udělejte místo bohyni rozumu!“ křičel jeden z nich, který jako herold běžel před nimi.

Opět se náměstím ozýval smích, brzy však ustoupil zděšenému, hněvivému mlčení. Kostelník otevřel dveře chrámu, aby do něj mohla vtáhnout bohyně rozumu se svými strážci. S hulákáním a řevem vstoupili rouhači do Božího domu, někteří se zapálenými dýmkami. S hlasitým smíchem nesla rudá horda nestydatou ženskou k oltáři a posadila ji na svatostánek, z něhož kostelník dávno odstranil kříž. Potom se revolucionáři před ženskou na kolenou klaněli, bafali ze svých smrdutých dýmek, takže stoupal kouř jako z kadidla, a řvali: „Kožíme se ti, bohyně moudrosti!“

Také odpadlý mnich přistoupil a uctíval nové božstvo, přičemž se ženská na svatostánku dala do ječivého smíchu.

V bezmocném vzteku stáli venku přede dveřmi kostela venkované z Montbernage. Ženy plakaly, muži zatínali pěsti, chlapci zlostně dupali.

„Domů, chlapi, dojděte pro sekery a cepy!“ zakřičel náhle silný hlas. „Musíme ty hanobitele chrámu vyhnat!“ Tento povel vyšel od mladého sedláka Duponta.

(Pokračování)

Nabídka duchovních cvičení, rok 2003, II. pololetí, základní informace o rezervovaných termínech: Vede **P. ing. Weigel**, Nad Bertramkou 10, 150 00 Praha 5, Smíchov, tel.: 251 566 589. Zahájení: v pátek v 18.00 hod. Ukončení v neděli ve 13.00 hod. Přihlášky: v místě konání. ● **Rezervované termíny**: Sv. Hostýn, 19. 9.–21. 9. 2003, „**Panna Maria – Cesta ke kráse života**“. Místo konání: Exerciční dům sv. Hostýn 115, 768 51 Bystřice pod Hostýnem tel.: 573 381 693. Velehrad, 7. 11.–9. 11. 2003, „**Panna Maria – Cesta ke kráse života**“. Místo konání: Poutní a exerciční dům Stojanov, 687 06 Velehrad tel.: 572 571 420. ● **Další termíny** (během víkendů) je možno v případě zájmu dohodnout: možnost duchovní obnovy pro farnosti, rodiny, mládež a mariánská večeradla. Kontakt: **P. Ing. Stanislav Weigel** (viz výše).

Srdečně zveme na PRVNÍ SOBOTY NA KLOKOTECH V ROCE 2003. Společný program začíná vždy v 15 hod. Témata pro jednotlivé soboty:

2. srpen – **A najde Syn člověka víru...?** (P. RNDr. M. Kazík, farář v Hrádku u Znojma)
6. září – **Zapomenutá touha** (P. Ivo Valášek, farář v Soběslavi)
4. říjen – **Temnotou ke Světlu** (P. J. J. Berka, OCist, převor ve Vyšším Brodě)

MONTICHIARI – Rosa Mystica

Pouť obětovaná za kněze, bohoslovce, řeholníky a řeholnice.

Odjezd: v pátek 5. 9. v 16 hod. z Prahy. **Příjezd:** v neděli 7. 9. v 8 hod. dopoledne. **Cena:** 1400 Kč. Jedeme přes obě noci autobusem s lehkou úpravou. **Sobotní program:** mše sv. v Dómě, domek Pieriny Gilli, obchod s devocionáliemi, mezinárodní slavnostní procesí se sochami a květinami ve Fontanelle (pořádá OPUS ROSA MYSTICA), křížová cesta, osobní volno. Odjezd do Prahy mezi 18. a 19. hodinou. **Příhlášky:** tel./fax: 241 731 616 – Ing. Alena Kmočková, Na strži 53, 140 00 Praha 4.

POUŤ DO FATIMY

Varianta A (autobusová doprava)

7. 9. – 18. 9. (11 800 Kč)

Pouť do Fatimy autobusy vypravovanými ze všech oblastních center Fatimského apoštolátu ČR, kde je možné se přihlásit (Praha, Brno, Ostrava, Hradec Králové, Ústí nad Labem, Domažlice, Veselí nad Lužnicí, Hodonín, Vlčnov, Holešov, Svitavy, Jeseník, Valašské Meziříčí, Třebíč, Liberec). V programu jsou zahrnuty i návštěvy dalších hlavních poutních míst západní Evropy.

1. den: V 15.00 hod. mše svatá v Koclířově. V 16.00 hodin odjezd směr Rakousko, Švýcarsko. ● 2. den: Švýcarsko, mše svatá v poutním místě Einsiedeln. Ubytování u Ženevy. ● 3. den: Ráno odjezd do Francie – Paray le Monnial. Po modlitbě přesun do Nevers – mše svatá v chrámu, kde jsou uloženy ostatky sv. Bernadety Soubirousové. Noční přejezd do Lurd. ● 4. den: Lurdy. Mše svatá a křížová cesta. Večerní Ave Maria s rozžatými svíčkami. Ubytování. ● 5. den: Po snídani odjezd do španělské Loyoly k zakladateli řádu jezuitů sv. Ignáci. Odpoledne návštěva Limpias – mše svatá u kříže Krista ve smrtelné agonii. Noční přejezd do portugalské Fatimy. ● 6.–9. den: Hlavní národní poutní program ve Fatimě (3x nocleh, 3x polopenze). ● 10. den: Návštěva nejvýznamnějšího poutního místa Španělska Montserrat – mše svatá. Přejezd na ubytování. Večeře a nocleh. ● 11. den: Snídaně. V dopoledních hodinách odjezd přes Francii, Itálii a Rakousko. ● 12. den: Návrat do ČR v odpoledních hodinách.

Cena pouti obsahuje dopravu autobusem, 6x ubytování, 5x snídani, 4x večeři, odborný doprovod: kněží a průvodce, pojištění léčebných výloh a pojištění na úpadek CK.

Pouť do Fatimy – varianta B

Iletecká doprava společně s našimi biskupy

12. 9. 2003 odlet z Prahy Ruzyně v dopoledních hodinách, transfer z Lisabonu přímo do Fatimy. Ubytování s polopenzí v hotelu v blízkosti baziliky. Odlet do Prahy ve večerních hodinách v neděli 14. 9. 2003. Cena cca 18 000 Kč bude upřesněna po konečných jednáních s leteckými společnostmi o počtu účastníků. Cena obsahuje leteckou dopravu Praha – Lisabon a zpět včetně letištních poplatků, 2x ubytování s polopenzí ve dvouložkových pokojích, transfer Lisabon – letiště a zpět, pojištění léčebných výloh a pojištění na úpadek CK.

Hlavní národní program ČR ve Fatimě 12. – 14. 9. 2003 pro všechny poutníky (autobusem i letecky): Pátek 12. 9. 2003 – národní mše svatá v bazilice ve Fatimě u hrobů blahoslavených Františka a Hyacinty. Účast v hlavním mezinárodním programu v podvečer výročí zjevení.

Sobota 13. 9. 2003 – dopoledne hlavní mezinárodní program, mše svatá, představení církve ČR a projektu Středoevropských katolických dnů 2003 – 2004 a slavnostní převzetí sochy Panny Marie Fatimské k zásvětné pouti v České republice. Odpoledne společná národní křížová cesta a návštěva Aljustrelu a všech památných míst Fatimy. Večer mezinárodní procesí s výraznou českou účastí.

Neděle 14. 9. 2003 – národní mše svatá přímo v Capelina, sloužena našimi biskupy. Mezinárodní mše svatá na Fatimském náměstí – ukončení pouti.

Příhlášky přijímá Českomoravská Fatima Koclířov u Svitav, tel.: 461 543 164.

Pouť ke sv. Anně ve Staré Vodě

V sobotu 26. 7. bohoslužby v 10.00 a 13.00 hod. Večer tradiční světelný průvod ke Královské studánce, 300 let od přestavby. V neděli v 10.00 hod. bohoslužba v německém jazyce. (Přijedou dva autobusy bývalých obyvatel; jejich zásluhou byla pořízena nová podlaha z pískovce a žuly.)

Zvou skauti a skautky z Velkého Týnce

Liturgická čtení

Neděle 27. 7. – 17. neděle v mezidobí

1. čt.: 2 Král 4,42–44

Ž 145(144),10–11.15–16.17–18

Odp.: srov. 16 (*Otvíráš svou ruku a sytíš nás, Hospodine.*)

2. čt.: Ef 4,1–6

Ev.: Jan 6,1–15

Pondělí 28. 7. – ferie

1. čt.: Ex 32,15–24.30–34

Ž 106(105),19–20.21–22.23

Odp.: 1a (*Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý. Nebo: Aleluja.*)

Ev.: Mt 13,31–35

Úterý 29. 7. – památka sv. Marty

1. čt.: 1 Jan 4,7–16

Ž 34(33),2–3.4–5.6–7.8–9.10–11

Odp.: 9a (*Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý.*)

Ev.: Jan 11,19–27 nebo Lk 10,38–42

Středa 30. 7. – nez. pam.

sv. Petra Chryzologa

1. čt.: Ex 34,29–35

Ž 99(98),5.6.7.9

Odp.: srov. 9c (*Svatý jsi, Hospodine, náš Bože!*)

Ev.: Mt 13,44–46

Čtvrtek 31. 7. – památka sv. Ignáce z Loyoly

1. čt.: Ex 40,16–21.34–38

Ž 84(83),3.4.5–6a+8a.11

Odp.: 2 (*Jak milý je tvůj příbytek, Hospodine zástupě!*)

Ev.: Mt 13,47–53

Pátek 1. 8. – památka

sv. Alfonsa Marii z Liguori

1. čt.: Lv 23,1.4–11.15–16.27.34b–37

Ž 81(80),3–4.5–6ab.10–11ab

Odp.: 2a (*Plesejte Bohu, který nám pomáhá.*)

Ev.: Mt 13,54–58

Sobota 2. 8. – nez. pam. sv. Eusebia

z Vercelli nebo sv. Petra Juliána Eymarda

nebo sob. pam. P. Marie

1. čt.: Lv 25,1.8–17

Ž 67(66),2–3.5.7–8

Odp.: 4 (*At tě, Bože, velebí národy, at tě velebí kdekterý národ!*)

Ev.: Mt 14,1–12

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	27.7.	28.7.	29.7.	30.7.	31.7.	1.8.	2.8.
Antifona	812	826	1768	857	1722	1734	905
Žalm	783	783	783	783	783	783	786
Ranní chvály:							
Hymnus	812	827	1769	857	1723	1734	905
Antifony	813	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	816	831	1770	861	1724	1735	908
Antifona k Zach. kantiku	707	831	1443	861	1445	1735	909
Prosby	817	831	1771	861	1724	1724	909
Záv. modlitba	707	832	1443	1444	1445	1446	1447
Modlitba během dne:							
Hymnus	817	832	848	862	879	895	910
Antifony	818	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	707	835	851	865	882	898	913
Nešpory:							
Hymnus	807	821	837	1443	867	1727	1736
Antifony	808	822	838	853	868	884	900
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901
Kr. čtení a zpěv	810	825	840	1777	871	1730	1737
Ant. ke kant. P. M.	706	707	840	1444	871	1445	1737
Prosby	811	826	841	1778	872	1731	1731
Záv. modlitba	707	707	841	1443	1444	1445	1446
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

ŽIVOTOPISY A SVĚDECTVÍ SVATÝCH

FILOZOFIE

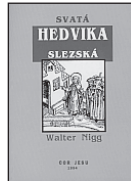
Vilém Hünermann: OTEC VYHOŠTĚNÝCH

Známé vyprávění ze života hrdiny křesťanské lásky P. Damiána de Veuster. Příběh kněze, který odešel na ostrov smrti, aby tam sloužil Kristu v jeho nejmenších bratřích. Na Molokai se staral o malomocné, aby nakonec sám na svém těle zakusil, co toto utrpení obnáší. Text doplňuje fotografická dokumentace z archivu generálního domu Kongregace Nejsvětějších srdcí v Římě.

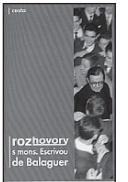
Cor Jesu, třetí vydání, brož., A5, 200 stran, 139 Kč

Walter Nigg: SVATÁ HEDVIKA SLEZSKÁ

Životopis velké světice z přelomu 12. a 13. století. Svatá Hedvika je patronkou nejen celého Slezska, ale také naší nejmladší diecéze, ostravsko-opavské. Publikace je doprovázena grafikami s výjevy z Hedvičina života.

Cor Jesu, brož., A5, 80 stran, 52 Kč

ROZHOVORY**S MONS. ESCRIVOU DE BALAGUER**

Průřez důležitých interview, která zakladatel Opus Dei poskytl významným španělským a světovým deníkům. Mons. Escrivá v nich objasňuje spiritualitu a poslání svého institutu. Pro snadnější orientaci v textu velmi dobře poslouží rejstřík témat a rejstřík textů z Pisma svatého.

Cesta, brož., zúž. A5, 160 stran, 135 Kč

Jean Milet:**POZNÁNÍM K VÍŘE**

Autor se v této knize věnuje třem tématům, jež nabízí křesťanská víra: Bohu, Kristu a církvi. Všimá si, jak na otázku po nejvyšší realitě odpovídají nejen filozofické systémy minulosti a moderní doby, ale i vědecká bádání. Ukazuje, že naplněním tohoto lidského hledání je zjevení.

Karmelitánské nakladatelství, brož., zúž. A5, 192 stran, 154 Kč

Karel Říha:**IDENTITA A RELEVANCE**

Současný svět se vyznačuje usilovnou snahou o nalezení nové nauky o bytí jako základu pravdy, existenciální orientace a etických hodnot. Do tohoto proudu se zařazuje tato studie, jež ukazuje, že kritika postmodernismu účinně zasahuje pouze klasickou intelektualistickou metafyzikou, založenou v bezprostřední identitě bytí a myšlení v sebevědomí. Proti tomu se však staví alternativa univerzálního zprostředkování bytí, poznání a chtění jako tří vzájemně cyklicky se určujících momentů aktivity. Tato alternativa nezahrnuje žádné předpoklady a tím uniká destruktivní kritice. Triadické myšlení, jež má v evropské duchovní tradici hluboké kořeny a jež metodicky vypracoval M. Blondel, je v práci K. Říhy uchopováno pomocí navzájem neredukovatelných, ale komplementárních principů identity a relevance.

Trinitas, brož., zúž. A5, 164 stran, 159 Kč

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; tel.: 587 405 431, fax: 585 222 803, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

771 11 Olomouc 1
147/2002
P.P.

TZ

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1